

**Riskbeteende hos skogsägare
- en studie om faktorer som påverkar
skogsägares beslut att försäkra sin skog**

*Risk behavior for forest owners
- a study on factors affecting forest owners' decision to
insure their forest*

Elin Kvennefeldt och Linnéa Lindström

**Arbetsrapport 9 2016
Examensarbete 15hp G2E
Jägmästarprogrammet**

**Handledare:
Camilla Widmark**

Sveriges lantbruksuniversitet
Institutionen för Skogens Biomaterial och Teknologi
S-901 83 UMEÅ
www.slu.se/sbt

Tfn: 090-786 81 00

Rapport från Institutionen för Skogens Biomaterial och Teknologi

Riskbeteende hos skogsägare - en studie om faktorer som påverkar skogsägares beslut att försäkra sin skog

*Risk behavior for forest owners
- a study on factors affecting forest owners' decision to
insure their forest*

Elin Kvennefeldt och Linnéa Lindström

Nyckelord: *attityd, beteende, brand, finansiell trygghet, storm*

Arbetsrapport 9 2016

Jägmästarprogrammet

EX0593, G2E, Kandidatarbete i skogsvetenskap med företagsekonomisk inriktning 15 hp

Handledare: Camilla Widmark, Institutionen för skogsekonomi, SLU

Examinator: Anders Roos, Institutionen för skogens produkter, SLU

Sveriges lantbruksuniversitet

Institutionen för Skogens Biomaterial och Teknologi

Utgivningsort: Umeå

Utgivningsår: 2016

Rapport från Institutionen för Skogens Biomaterial och Teknologi

Sammanfattning

Skogsägarens riskbeteende har betydelse för hur denne väljer att förvalta sin skog. Risken att drabbas av storm eller brand kan innebära stor ekonomisk förlust. Ett sätt att skydda sig ekonomiskt är att försäkra sin skog.

I denna studie undersöktes faktorer som har betydelse för om skogsägare väljer att teckna en separat försäkring för sin skogsfastighet. Detta syfte uppfylldes genom att analysera ett antal frågeställningar:

- Har bakgrundsvariabler, såsom ålder och kön, betydelse för om skogsägare försäkrar sin skog?
- Tenderar skogsägare som bor på sin fastighet att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte bor på fastigheten?
- Tenderar skogsägare som drabbats av storm eller brand på sin fastighet att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte har drabbats av storm eller brand?
- Tenderar skogsägare som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen?

Studien baserades på Ajzens teoretiska ramverk *theory of planned behavior*, som beskriver hur och varför det mänskliga beteendet påverkas av människans personlighet, uppfattning och attityd (Ajzen, 2005).

Studien genomfördes genom att analysera resultatet av frågor ur enkäten *Naturvård i svenskt skogsbruk*. Enkäten skapades i syfte att öka förståelsen för svenska skogsägares inställning till naturvård i skogen, och den besvarades under slutet av 2014 och början av 2015 av 1264 skogsägare. Områden som användes från enkäten i denna studie var frågor som berörde skogsägarens skogsfastighet och skogsägarens bakgrund.

Huvudresultatet av studien visade att skogsägare som tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning är:

- Skogsägare som drabbats av storm på sin fastighet under de senaste 10 åren, och
- Skogsägare som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen.

Skogsägare som valt att försäkra sin skog är personer som ser fördelen med att inneha försäkring, och ser konsekvensen av försäkringen som något positivt.

Nyckelord: attityd, beteende, brand, finansiell trygghet, storm

Abstract

The behavior of forest owners, especially in relation to risk, is of great importance to how they choose to manage their forest. To be affected by storm or fire can implicate a huge economic loss. One way to protect oneself from economic loss is to insure the property.

Factors that may be of importance to whether the forest owners choose to insure their property or not, were investigated in this study. The purpose was met by analyzing the result of a number of questions:

- Is background variables, such as age and gender, of importance to the forest owner's choice to insure their property?
- Do forest owners who live on their property tend to insure their forest to a larger extent than forest owners who do not live on their property?
- Do forest owners affected by storm or fire on their property tend to insure their property to a larger extent than forest owners who do not have been affected by storm or fire?
- Do forest owners' who view their property as financial security for retirement tend to insure their property to a larger extent than those forest owners who do not view their property as financial security for retirement?

The study, which is based on Icek Ajzens theoretical framework, *theory of planned behavior*, describes how and why the human behavior is influenced by the personality, apprehension and attitude (Ajzen, 2005).

The study was conducted by analyzing the result of some questions from the survey *Environmental consideration in Swedish forestry* [in Swedish *Naturvård i svenskt skogsbruk*]. The survey was created to increase the understanding of Swedish forest owners' approach to nature conservation in the forest, and was carried out by 1264 Swedish forest owners during the end of 2014 and beginning of 2015. The analysis presented in this essay are based on the results from questions in the survey mainly concerning the forest owners' property and background.

The main result of the study revealed that the forest owners who tend to insure their property to a larger extent are:

- Forest owners who have been affected by storm on their property sometime during the last ten years, and
- Forest owners who view their property as a financial security for retirement years.

Forest owners who do insure their forest are people who see the benefits of having insured their property.

Keywords: attitudes, behavior, financial security, fire, storm

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
1.1 <i>BAKGRUND</i>	1
1.2 <i>SYFTE</i>	2
2. TIDIGARE FORSKNING	3
3. TEORI.....	4
3.1 <i>BETEENDE</i>	4
3.2 <i>RISK</i>	5
4. MATERIAL OCH METOD	7
4.2 <i>URVAL</i>	7
4.3 <i>GENOMFÖRANDE</i>	7
5. RESULTAT	11
5.1 <i>BAKGRUNDSDATA</i>	11
5.2 <i>RESULTAT AV HYPOTESER</i>	13
6. DISKUSSION	23
6.1 <i>GRANSKNING AV EGET MATERIAL</i>	23
6.2 <i>KUNSKAPENS BETYDELSE</i>	24
6.2.1 <i>Analys av bekräftade hypoteser</i>	24
6.2.2 <i>Analys av obekräftade hypoteser</i>	25
6.2.3 <i>Analys av vidare analys av hypotes om ekonomisk trygghet för ålderdomen</i>	26
6.3 <i>SAMMANFATTANDE DISKUSSION</i>	27
REFERENSER.....	28
BILAGA 1.....	30

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Svenska regeringen beslutade i skogsvårdslagen 1994 att produktionsmålen ska vara likvärdiga miljömålen, och därefter bildades den svenska modellen för skogsbruk. För att kunna skydda naturvärden och biologisk mångfald måste skogsägare, entreprenörer och övriga skogstjänstemän som beslutar om skogsskötselåtgärder visa hänsyn gentemot dessa värden. Det finns tre olika nivåer av hänsyn som kan tas, där den högsta nivån utgörs av formellt avsatta skogar. Formella avsättningar bekostas av staten och innebär att nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskydd och naturvårdsavtal skyddas från skogsbruk. Nästa nivå är frivilligt avsatta skogar med höga miljövärden, där mindre arealer mellan 0,5 och 20 hektar avsätts frivilligt från skogsbruk av skogsägaren, därför att de innehar ett högt miljövärde. Den lägsta nivån gäller för alla avverkningar som utförs på brukad skogsmark, där generell hänsyn visas genom att bland annat undvika markskador och spara speciellt värdefulla träd (Skogsindustrierna, 2016).

Aldrig tidigare har så stor areal i Sverige varit frivilligt avsatt till miljöändamål som idag. Den totala arealen frivilligt avsatt skog har ökat sedan år 2000, men samtidigt har de privata skogsägarnas avsättningar minskat (Claesson, et al., 2008). De privata skogsägarnas avsättningar utgör en betydande del då 50 % av Sveriges skogsareal är privatägd (LRF Konsult, 2014). Att det är privatskogsägarna som väljer att ta mindre hänsyn kan bero på deras attityd och inställning till naturvård och den svenska skogsbruksmodellen (Rivière, 2016). Skogsägarens attityd och inställning påverkar alltså dennes beteende. Beteendet och vilka val som görs kan bero på ytterligare faktorer som påverkar beslutstagandet (Ajzen 2005). Som exempel kan beslutstagandet förändras med åldern, eftersom skogsägarens värderingar och preferenser kan förändras över tid. Ett beslut kan också påverkas av att skogsägaren inte bor på sin fastighet, eftersom dennes värderingar kan förändras om skogsägaren bor långt ifrån sin fastighet (Andersson, 2010). Vidare kan beteende kopplas till om en person är riskavert eller risksökande, beroende på hur mycket risk man är beredd att utsätta sig för. Att vilja risksäkra sig innebär att man är en riskavert person (Andersson, 2010). Att utsätta sig för en risk kan innebära en direkt eller indirekt påverkan, som i sin tur kan vara mänsklig eller en miljöpåverkan. Inverkan av risken kan också variera; pengar, hälsa, säkerhet, rykte och sinnesfrid är några exempel. Vissa risker ger konsekvenser genast medan andra senare. Risker kan förekomma i olika former, såsom t.ex. olyckor, klimatförändringar, ekonomi, brott, sjukdomar, terrorism och privata relationer. Somliga är materiella, andra psykologiska och vissa är frivilliga, medan andra inte är det (Fischhoff & Kadwany, 2011).

Det finns risker som är specifika för skogsbruket, två av dem är att drabbas av brand eller storm (Skogscentralen, 2016). Enligt programchef för Riksskogstaxeringen, Jonas Fridman, 30 mars 2016, är Sveriges årliga naturliga avgång, orsakad av vind/snö, för produktiv skogsmark åren 1997-2012 i snitt 4,4 miljoner m³. Som skogsägare kan man skydda sig mot dessa risker genom att teckna en separat skogsförsäkring. En skogsförsäkring ersätter skogsägaren vid oväntade skador på skogen, så som brand och storm. Det finns flera olika försäkringsbolag som erbjuder skogsförsäkringar, och därför finns också olika villkor för storleken på ersättning, självrisk och skador. Att försäkra sin skog innebär att man kan undvika en ekonomisk förlust, då både stormar och bränder kan orsaka allvarlig skada på skogen (Skogscentralen, 2016).

Om skogsägare väljer att försäkra sin skog eller inte kan bero på dennes attityder och inställningar. Dessa kan i sin tur bero på ett antal bakomliggande faktorer, däribland ålder, kön och värderingar (Ajzen, 2005). För att ta reda på vilka skogsägare som väljer att teckna en separat försäkring för sin fastighet, undersöks i den här studien sju olika faktorer och deras betydelse för tecknande av försäkring.

1.2 Syfte

Syftet med denna studie är att analysera faktorer som har betydelse för om skogsägare tecknar försäkring. Följande fyra frågeställningar undersöks:

- Har bakgrundsvariabler, såsom ålder och kön, betydelse för om skogsägare försäkrar sin skog?
- Tenderar skogsägare som bor på sin fastighet att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte bor på fastigheten?
- Tenderar skogsägare som drabbats av storm eller brand på sin fastighet att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte har drabbats av storm eller brand?
- Tenderar skogsägare som ser sin fastighet som en ekonomisk trygghet för ålderdomen att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte ser sin fastighet som en ekonomisk trygghet för ålderdomen?

I studien beskrivs teorin bakom beteende och risk, följt av genomgång av material och metod. Därefter presenteras resultat, diskussion och slutsats av resultat samt avslutningsvis förslag på framtida forskning.

2. Tidigare forskning

Tidigare studier av Andersson och Gong, 2010, visar att risksökande skogsägare i större utsträckning väljer att slutaverka, vilket innebär att skogsägarens riskpreferenser har betydelse för dennes beslutsfattande på skogsfastigheten (Andersson & Gong, 2010).

Vidare visar studier av Andersson (2010) att kvinnor och män är villiga att ta samma finansiella risker om hushållets ekonomiska beroende av skogsbruket är obetydlig. I Sverige år 2014 var 26 % av de privata skogsägarna män, och 38 % kvinnor (LRF Konsult, 2014). Är ekonomiska beroendet nämnvärt, är kvinnor mer risktagande än männen. Kvinnornas risktagande ökar också ju mer det ekonomiska beroendet av skogsbruket ökar och för männen tenderar risktagandet att minska med ökat ekonomiskt beroende av skogsbruket. Dessa tolkningar av könets betydelse för risktagande ska dock tolkas med försiktighet eftersom studien inte i grunden var tänkt att analysera detta område, vilket innebär att urvalet inkluderade färre kvinnor. Även signifikansnivån var svag (Andersson, 2010).

När skogsägaren blir äldre kan beslutsfattandet förändras, eftersom skogsägarens preferenser och värderingar inte alltid är desamma hela livet (Andersson, 2010). 40 % av Sveriges privata skogsägare var äldre än 65 år 2014 (LRF Konsult, 2014).

En faktor som påverkar målet och motivationen med skogsägandet är om skogsägaren bor på fastigheten eller inte. Idag sker en urbanisering av samhället vilket innebär att fler och fler skogsägare flyttar ifrån sin fastighet, vilket kan komma att påverka beslutsfattandet på fastigheten. Även hur skogsägaren värderar sin fastighet kan påverkas av avståndet till fastigheten (Andersson, 2010).

3. Teori

3.1 Beteende

Intresset för att studera människors beteende har ökat i samhället. Enligt Brandberg och Folkesson definieras beteende som en observerbar aktivitet hos en levande individ, och ett beteende är därmed mätbart. Tecknande av försäkring kan därmed ses som ett beteende. (Brandberg & Folkesson, 2010).

Varför människan väljer att göra vissa val, som att teckna en försäkring, beror på olika faktorer som påverkar beslutstagandet. Ajzen beskriver beteende i *theory of planned behavior*, här efter benämnd ToPB, se figur 1 (Ajzen, 2005).

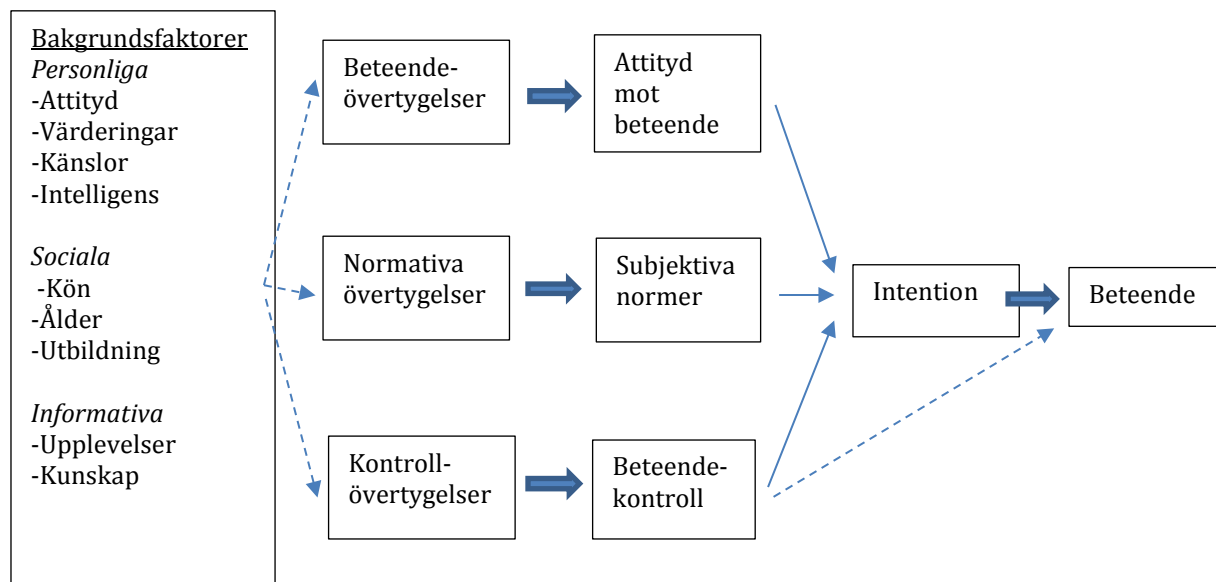
Den viktigaste faktorn för att utföra en handling enligt Ajzen, är intentionen. En intention är en funktion av tre bestämmande faktorer; attityd, subjektiva normer och upplevd beteendekontroll. Attityden är en personlig faktor, som påverkas av inställningen till beteendet. Om ett beteende utförs eller inte styrks av attityden. Den andra faktorn kallas subjektiv norm, och styrs av hur en människa påverkas av socialt tryck. Möjligheten att utföra ett beteende av eget intresse är den kontrollerande faktorn, och benämns som den upplevda beteendekontrollen (Ajzen, 2005).

Människan uppvisar ett beteende när hon upplever socialt tryck, när beteendet ses som positivt och när hon tror att hon har en mening och möjlighet att utföra beteendet. För en skogsägare innebär det att denne väljer att teckna försäkring när försäkringen ses som något bra för skogsägaren och inställningen till den är positiv, när anhöriga tycker att försäkringen är bra och/eller själva har försäkring samt när skogsägaren har möjlighet att teckna försäkring och ser fördelarna med det. Pilarna i figur 1 visar att ju mer gynnsam attityd och subjektiva normer är med avseende på ett beteende, och ju större den upplevda beteendekontrollen är, ju starkare är intentionen att utföra beteendet på ett visst sätt under noga avvägning. Faktorerna är dock olika viktiga för olika beteende, och ibland behövs endast en eller två faktorer inverka för att personen ska utföra beteendet (Ajzen, 1988; Ajzen, 2005).

I ToPB beskrivs personer sällan skapa starka intentioner om de upplever att de har begränsade möjligheter att utföra ett beteende (upplevd beteendekontroll). Detta trots att de både har en positiv inställning (attityd) och känner socialt tryck (subjektiva normer) för att utföra beteendet. Förhållandet mellan upplevd beteendekontroll och intention behöver alltså inte påverkas av attityden och de subjektiva normerna. Överensstämmer personens upplevda beteendekontroll dessutom med den faktiska kontrollen över beteendet, kan en direkt koppling uppstå mellan upplevd beteendekontroll och beteende. I figuren markeras detta med en streckad pil (Ajzen, 2005).

I ToPB finns också korrelation till ett visst beteende orsakat av övertygelser. Tre utmärkande övertygelser finns. Dessa är beteendeövertygelser, normativa övertygelser och kontrollövertygelser. Beteendeövertygelser visar vad personen tror beteendet kommer få för konsekvens, och påverkar attityden mot beteendet. Normativa övertygelser är de personliga övertygelser som påverkar de subjektiva normerna. Övertygelserna styrs av viktiga referenser, såsom familj, nära vänner och så vidare. Kontrollövertygelser utgör de underliggande faktorerna för beteendekontrollen, som i sin tur är en funktion av de övertygelser som underlättar eller förhindrar utförandet av ett beteende. Detta markeras av de fetstilta pilarna i figur 1 (Ajzen, 2005).

Olika bakgrundsfaktorer kan också inverka på vårt beteende och det kan skilja sig beroende vilken ålder man har, var man vuxit upp, religionstillhörighet, utbildning och så vidare. Det finns tre huvudgrupper av bakgrundsfaktorer enligt Ajzen; personliga, sociala och informativa. Bakgrundsfaktorerna kan påverka beteende-, normativa- och kontroll-övertygelser, men det behöver inte vara något samband mellan dem. De streckade pilarna i figur 1 visar detta (Ajzen, 2005).

Figur 1. Faktorer som påverkar beteendet hos människor. Figuren baserad på Ajzen, 2005, s.135.
Figure 1. Factors that affects people´s behavior. Figure based on Ajzen, 2005, p.135.

3.2 Risk

Beteendet att försäkra sin skog kan vidare kopplas till begreppet risk. Risk kan definieras och användas på många sätt. I detta arbete används begreppet risk som en variabel för osäkerhet, och därmed finns ingen värdering om risk innebär att en önskad eller oönskad företeelse inträffar. Risk tillhör ett område som innefattar många teoriområden, exempelvis vetenskap om hur risker uppfattas av människor, hur dessa hanteras i samhället och dess sannolikheter intresserar många (Hansson, 2012).

När människan utför ett beteende, beror effekten av beslutet inte enbart på handlingsalternativets utfall eller på valet av alternativ. Det finns ofta faktorer som ligger utanför beslutsfattarens kontroll som också påverkar, så kallade externa faktorer. Bakgrundsinformation innehåller externa faktorer som är kända för beslutsfattaren. Andra faktorer kan vara okända, och beror på exempelvis väder och vind eller vad andra människor gör. Dessa faktorer kallas för naturtillstånd. Att fatta ett beslut när man vet de olika utfallen för varje handlingsalternativ är enkelt, beslutsfattaren tar då ett beslut under säkerhet (Hansson 2005). För beslut under osäkerhet är de olika utfallens sannolikhet okända. Vid beslut under risk finns ett eller flera handlingsalternativ med olika utfall, men där de olika utfallens sannolikhet är kända (Hansson, 2012).

Ofta kan beslut hamna mittemellan de olika definitionerna. Ett exempel är beslutet att teckna försäkring mot stormskador. Skogsägaren kan inte med säkerhet veta när eller hur mycket det kommer att storma i framtiden, men hon vet att det förmodligen kommer blåsa ibland.

Beslutet hamnar mellan osäkerhet och risk, då sannolikheterna för de två olika utfallen *storm* och *ej storm* inte är kända med säkerhet, men samtidigt inte helt okända (Hansson 2005). Samtidigt är det viktigt att alltid räkna med osäkerhet när beslut som handlar om framtiden ska tas eftersom vi aldrig kan veta säkert vad som händer i framtiden. Vid beslut under osäkerhet påverkar beslutstagarens attityd till risk. En riskavert beslutstagare tar alltid det säkra före det osäkra, även om chansen att vinna är stor väljs det säkra alternativet först. Om beslutstagaren istället är risksökande, väljer denne att chansa och sätta sina tillgångar på spel även om chansen att vinna är liten. Hur mycket risk man är beredd att utsätta sig för varierar från person till person (Andersson, 2010).

Innan beslutsfattande sker, främst vid svåra beslut, finns flera rekommendationer att iaktta. Ett vanligt förekommande råd är att göra en lista innehållande de olika alternativens fördelar och nackdelar med ett fattat beslut. Denna metod har dock sina brister eftersom alternativen kan ha olika karaktär - exempelvis om hälsa och miljö ställs mot varandra. För att hantera detta rekommenderas en risk-nyttoanalys, även kallad kostnads-nyttoanalys. Metoden innebär att man ger de olika alternativen ekonomiska värden så alla konsekvenser får ett ekonomisk värde. Det alternativ som ger det högsta värdet när man beräknat nytta minus kostnad är att föredra. Alternativen blir på så sätt lättare att jämföra med varandra (Hansson, 2012).

Risk-nyttoanalysen är inte invändningsfri. Bland annat finns kritik mot svårigheten att sätta ett penningvärde på vissa konsekvenser. Metoden kräver också resurser, vilket missgynnar den mindre betalningsvillige. Analysen kan ge betydelsefulla insikter, såsom mått på kostnadseffektivitet. Riskundvikande gentemot ekonomiska framsteg handlar dock också om moraliska värderingar (Hansson, 2012).

Hur stor risk som är acceptabel handlar inte bara om dess storlek, utan etik är också inblandat. Aspekter såsom bärare av risken, nyttotagare av risktagandet och ansvarige för risktagandet innefattas också. Hantering av detta kan göras genom att analysera tre riskroller. Rollerna är riskutsatt, beslutsfattare och riskgynnad (Hansson, 2012).

4. Material och metod

4.1 Enkät

För att samla in underlag finns olika tillvägagångssätt. Dessa metoder är intervju, enkät, observation och litteraturstudie (Kylén, 2004). I denna studie har en enkät använts.

Enkäten som använts heter *Naturvård i svenskt skogsbruk*, och baserades på Ajzens teoretiska ramverk *theory of planned behavior* som beskriver hur och varför det mänskliga beteendet påverkas av människans personlighet, uppfattning och attityd (Ajzen, 2005).

Datamaterialet inhämtades inom forskningsprogrammet Future Forest, där 3000 privata skogsägare valdes ut för att besvara frågor om svenska skogsägares inställning till naturvård. Enligt Camilla Widmark, forskare vid Sveriges lantbruksuniversitet, 23 februari 2016, var syftet med enkätundersökningen att öka kunskapen om svenska skogsägares inställning till naturvård.

Styrkan med enkäter är att det är enkelt att samla in ett stort datamaterial från många respondenter med relativt lite arbete. Svagheter är att man i förväg inte vet hur många svar som kommer fås, och därför kan påminnelser behöva skickas ut för att öka svarsandelen (Björklund & Paulsson, 2012). Detta eftersom enkätundersökning som metod har risk för bortfall. Ökad risk för bortfall gäller också speciellt de enkätundersökningar som vänder sig till en stor anonym grupp (Kylén, 2004). Det är också större risk att man misstolkar svaret på enkäten då det inte är möjligt att avläsa kroppsspråket på personen som svarar, och att personen som besvarar enkäten lämnar ett mindre utförligt svar än vid exempelvis en intervju (Björklund & Paulsson, 2012).

4.2 Urval

För att uppnå ett representativt urval av Sveriges privata skogsägare gjordes ett viktat urval baserat på fastighetens belägenhet utifrån svenska län. Utifrån antalet i respektive län, framräknades hur stor procentandel det motsvarar av alla skogsägare i Sverige. Procentandelen skogsägare i länet fick därefter lika stor procentandel i urvalet. Till urvalet inkluderas bara skogsägare som ägde mer än 5 hektar skogsmark.

Utskick av enkäterna slumpades ut till fastigheter inom länet, dock max 1 enkät/ägare. Endast till skogsägare över 18 år, bosatta i Sverige, skickades enkäten till. Enkäten skickades till 2985 skogsägare.

Skogsägarna erhöll enkäten i början av december 2014. I mitten av januari 2015 skickades en påminnelse att fylla i enkäten ut.

4.3 Genomförande

Utifrån de frågeställningar som ställdes upp för att uppnå syftet, skapades hypoteser för att besvara frågeställningarna. En analys av utvalda frågor från enkäten gjordes, se tabell 1.

Tabell 1. Frågor som analyserades mot varandra för respektive frågeställning
Table 1. Questions that were analyzed against each other for each issue

<i>Frågeställning</i>	<i>Hypotes</i>	<i>Fråga X som analyseras mot fråga Y</i>	<i>Fråga Y som analyseras mot fråga X</i>
<i>Bakgrundsvariabler, såsom ålder och kön, har betydelse för om skogsägare försäkrar sin skog.</i>	Ålder har betydelse för att skogsägare försäkrar sin skog.	E2 – Ålder	A9 - Försäkring
	Kön har betydelse för att skogsägare försäkrar sin skog.	E1 – Kön	A9 - Försäkring
	Förvärvande av fastighet har betydelse för att skogsägare försäkrar sin skog i större utsträckning.	A3 - Förvärvande	A9 - Försäkring
<i>Skogsägare som bor på sin fastighet tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte bor på fastigheten.</i>	Skogsägare som bor på sin fastighet tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte bor på fastigheten.	E4 - Bor	A9 - Försäkring
<i>Skogsägare som drabbats av storm eller brand på sin fastighet tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte har drabbats av storm eller brand.</i>	Skogsägare som drabbats av storm under de senaste 10 åren på sin fastighet tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte har drabbats av storm.	A10 - Storm	A9 - Försäkring
	Skogsägare som drabbats av brand under de senaste 10 åren på sin fastighet tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte har drabbats av brand.	A10 - Brand	A9 - Försäkring
<i>Skogsägare som ser sin fastighet som en</i>	Skogsägare som ser sin fastighet som en ekonomisk	A13 – Ekonomisk trygghet	A9 - Försäkring

<i>ekonomisk trygghet för ålderdomen tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen.</i>	trygghet för ålderdomen tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen.
---	--

Enkäterna kodades och digitaliserades innan bearbetning. Av 2985¹ enkäter besvarades 1264². Eftersom svarsfrekvensen var 42,3 %, gjordes en bortfallsanalys. Bortfallsanalys görs om svarsfrekvensen är låg, under 50 %, för att utreda om gruppen som inte besvarat enkäten skiljer sig från övriga gruppen, det vill säga för att se om svaren är representativa för målgruppen.

Genom jämförelse av urvalets fördelning för de besvarade enkäterna och den totala fördelningen av fastigheter i Sverige, visar tabell 2 att Götaland är något överrepresenterad (+3 %) och Svealand är något underrepresenterad i urvalet (-2 %). I övriga delar av landet är urvalet detsamma som fördelningen i totala populationen. Med dessa små variationer kunde materialet med stor sannolikhet antas vara representativt för hela populationen.

Tabell 2. Regionernas fördelning av totala urvalet och inkomna svar

Table 2. Regions distribution of the total sample and the responses received

<i>Region</i>	<i>Urval</i>	<i>Inkomna svar</i>	<i>Urvalsandel av totala urvalet</i>	<i>Andel inkomna svar av totalt inkomna svar</i>
<i>Götaland</i>	1222	552	41 %	44 %
<i>Svealand</i>	827	324	28 %	26 %
<i>Södra Norrland</i>	482	202	16 %	16 %
<i>Norra Norrland</i>	454	186	15 %	15 %
Totalt	2985	1264		

För att analysera materialet användes ett statistiskt program, Minitab. Det material som behövdes för att besvara hypoteserna importerades till programmet, och ställdes upp i kolumner. Sedan skapades en kolumn för varje fråga där ny kodning för varje svar gjordes. Detta för att inte få numeriska svar, såsom enkäten innehöll, utan verbala svar.

Innan de statistiska analyserna genomfördes rensades data bort som inte gick att använda, såsom svar där det felaktigt angivits flera svarsalternativ. Av 1294 besvarade enkäter återstod 1135 enkäter för analys, det vill säga 159 enkäter rensades bort inklusive 30 obesvarade enkäter. Därefter skapades en ny tabell med alla svar som skulle användas i analysen. Blanka svar rensades bort i Minitab. Eftersom syftet med studien var att besvara resultatet av

¹ Enkäten skickades till 2985 skogsägare. Enkäten skulle skickas till 3000 skogsägare, men innan utskick upptäcktes att 15 enkäter var adresserade till samma skogsägare. Dessa dubletter sorterades därför bort.

² 1264 enkäter besvarades, exklusive 30 bortsorterade enkäter. Dessa bortsorterades på grund av att enkäten var obesvarad.

frågeställningarna analyserades alla variabler mot frågan, A9 i bilaga 1, om skogsägaren tecknat en separat försäkring för sin fastighet. Först skapades ett cirkeldiagram för visuell bedömning, och därefter gjordes ett chi-två test. Ett chi-två test innebär att en hypotes testas för kategoriska data (Samuels m.fl., 2014). Som signifikansnivå användes nivån 0,05. Om p-värdet var över 0,05 visade chi-två testet att ingen statistiskt signifikant skillnad förekom. P-värdet för en bekräftad hypotes var under 0,05.

För att få ytterligare information om skogsägares beteende, analyserades alla variabler mot fråga A13 i bilaga 1, eftersom A13 gav en statistisk signifikant skillnad i föregående analys. I A13 efterfrågades om fastigheten gav skogsägaren ekonomisk trygghet för ålderdomen. En visuell analys gjordes genom att skapa tabeller där A13 analyserades mot fråga E2, E4 respektive A10. Därefter gjordes chi-två-test för att bevisa om statistisk signifikant skillnad förekom. Signifikansnivån sattes till 0,05.

Cirkeldiagram skapades i Minitab för de olika variablerna för att kunna analysera svarsfrekvensen i både antal och procent. Dessa redovisades i tabeller.

5. Resultat

5.1 Bakgrundsdata

Av tabell 3 framgår åldersfördelningen. Kategorin 18-40 år innehåller stor åldersspridning, och utgör 5,3 % av den totala populationen. Nästan hälften av respondenterna tillhör kategorin äldre än 65 år.

Tabell 3. Åldersfördelning i antal och procent. Data baserad på fråga E2 i bilaga 1

Table 3. Age distribution in frequency and percent. Data based on question E2 in appendix 1

<i>Ålder</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
<i>18-40 år</i>	56	5,3
<i>41-50 år</i>	140	13,2
<i>51-65 år</i>	364	34,2
<i>Äldre än 65 år</i>	503	47,3

Kvinnorna utgör knappt en fjärdedel av hela populationen enligt tabell 4.

Tabell 4. Kön i antal och procent. Data baserad på fråga E1 i bilaga 1

Table 4. Gender in frequency and percent. Data based on question E1 in appendix 1

<i>Kön</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
<i>Kvinna</i>	259	24,6
<i>Man</i>	793	75,4

Att ha erhållit skogsfastigheten genom arv utgör knappt en tredjedel. Köp av anhörig utgör drygt en tredjedel. I tabell 5 framgår hur skogsfastigheten förvärvats.

Tabell 5. Förvärvandet av skogsfastigheten i antal och procent. Data baserad på fråga A3 i bilaga 1

Table 5. Acquisition in frequency and percent. Data based on question A3 in appendix 1

<i>Förvärv</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
<i>Arv</i>	341	31,8
<i>Gåva</i>	106	9,9
<i>Köp anhörig</i>	365	34,0
<i>Köp marknad</i>	260	24,3

Av tabell 6 framgår skogsägare som bor på fastigheten. Fler än hälften bor på fastigheten.

Tabell 6. Boende på fastigheten i antal och procent. Data baserad på fråga E4 i bilaga 1

Table 6. Residence on the property in frequency and percent. Data based on question E4 in appendix 1

<i>Bor på fastigheten</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
<i>Ja</i>	663	62,4
<i>Nej</i>	400	37,6

Fler än hälften av skogsägarna har drabbats av storm under de senaste 10 åren, se tabell 7.

Tabell 7. Stormdrabbade under de senaste 10 åren i antal och procent. Data baserad på fråga A10 i bilaga 1

Table 7. Forest owners affected by storm in the recent 10 years in frequency and percent. Data based on question A10 in appendix 1

<i>Har drabbats av storm</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
<i>Ja</i>	653	57,5
<i>Nej</i>	482	42,5

Få skogsägare har drabbats av brand under de senaste 10 åren, se tabell 8.

Tabell 8. Branddrabbade under de senaste 10 åren i antal och procent. Data baserad på fråga A10 i bilaga 1

Table 8. Forest owners affected by fire in the recent 10 years in frequency and percent. Data based on question A10 in appendix 1

<i>Har drabbats av brand</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
<i>Ja</i>	27	2,4
<i>Nej</i>	1108	97,6

Skogsägares uppfattning gällande fastigheten som ekonomisk trygghet för ålderdomen är att nästan 60 % tycker det är viktigt medan cirka 35 % anser det är oviktigt, och detta visas i tabell 9. För de tillfrågade kvinnorna och männen menade nästan lika stor del av kvinnorna som männen att de är viktigt, 56 % respektive 60 %.

Tabell 9. Hur skogsägaren ser på sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen. Data baserad på fråga A13 i bilaga 1

Table 9. The forest owners view on their property as financial security for old age. Data based on question A13 in appendix 1

<i>Hur skogsägaren ser på sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
<i>Mycket viktig</i>	171	16,0
<i>Ganska viktig</i>	455	42,7
<i>Ganska oviktig</i>	194	18,2
<i>Helt oviktig</i>	185	17,4
<i>Saknar uppfattning</i>	61	5,7

Av tabell 10 framgår hur många skogsägare som valt att teckna en separat försäkring för sin skogsfastighet. De flesta, 8 av 10, har försäkrat sin skog.

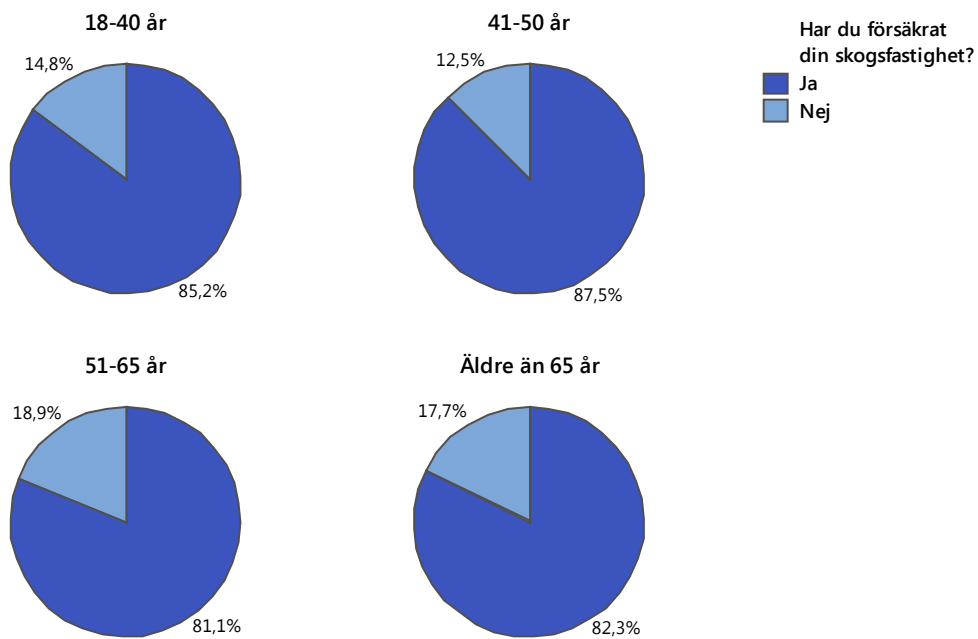
Tabell 10. Skogsägare som valt att försäkra sin skog i antal och procent. Data baserad på fråga A9 i bilaga 1

Table 10. Forest owners who has an insurance of the property in frequency and percent. Data based on question A9 in appendix 1

<i>Har försäkrat sin skog</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
<i>Ja</i>	865	82,8
<i>Nej</i>	180	17,2

5.2 Resultat av hypotesprövning

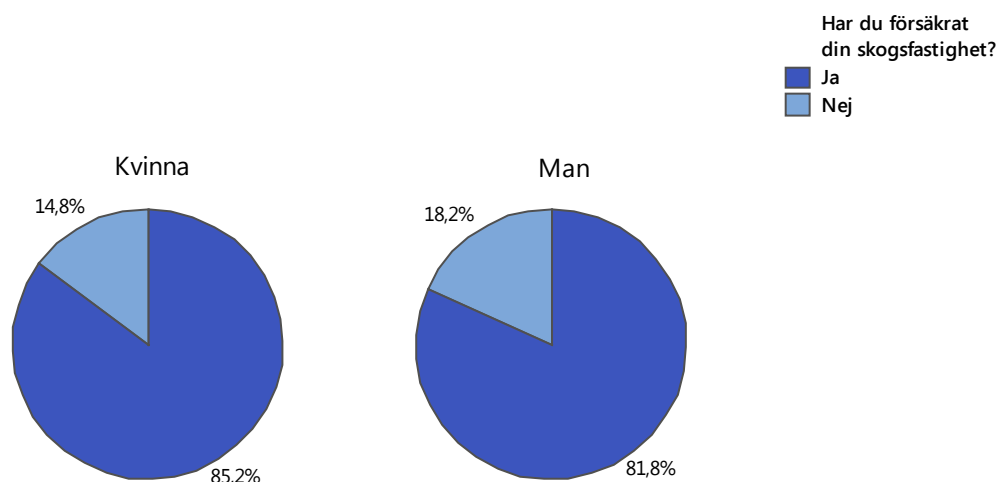
I hypotes 1 antogs att ålder har betydelse för om skogsägare försäkrar sin skog. Den visuella analysen, se figur 2, indikerar att ingen statistiskt signifikant skillnad förekommer eftersom cirkeldiagrammen har liknande utseende. Den statistiska analysen, chi-två-testet, bekräftar den visuella analysen. P-värdet är 0,372 vilket indikerar att ingen statistisk signifikant skillnad förekommer. Om skogsägare försäkrar sin fastighet beror inte på dennes ålder. Hypotesen förkastas.

Figur 2. Förhållandet mellan ålder och försäkring av fastigheten. Data baserad på fråga E2 och A9 i bilaga 1.

Figure 2. The relation between age and insurance of the property. Data based on questions E2 and A9 in appendix 1.

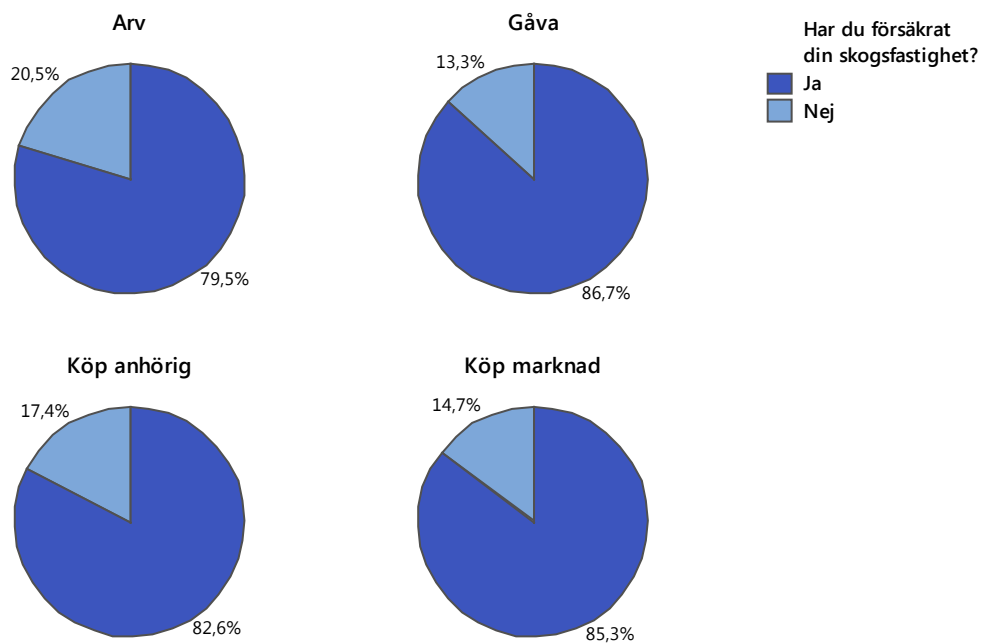
Att kön har betydelse för om skogsägare försäkrar sin skog förmodades i hypotes 1. I figur 3 ses ingen indikation på att sådant är fallet eftersom cirkeldiagrammen har liknande utseende. Den statistiska analysen, chi-två-testet, bekräftar den visuella analysen. P-värdet är 0,204 vilket indikerar att ingen statistisk signifikant skillnad förekommer. Om skogsägare försäkrar sin fastighet beror inte på om denne är kvinna eller man. Hypotesen förkastas.

Figur 3. Förhållandet mellan kön och försäkring av fastigheten. Data baserad på fråga E1 och A9 i bilaga 1.

Figure 3. The relation between gender and insurance of the property. Data based on questions E1 and A9 in appendix 1.

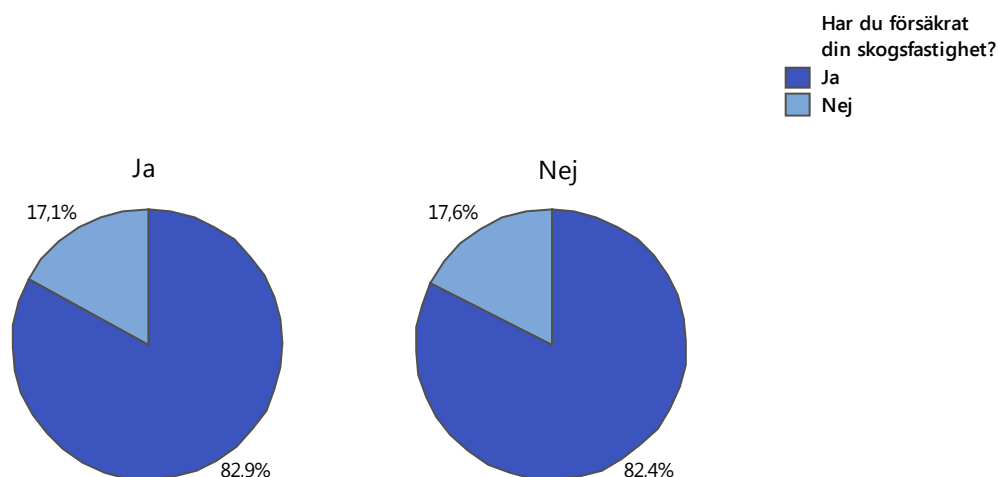
För hypotes 1 antogs också att förvärvande av fastighet har betydelse för om skogsägare försäkrar sin skog i större utsträckning. Den visuella analysen, figur 4, visar inte att en statistiskt signifikant skillnad förekommer eftersom cirkeldiagrammen har liknande utseende. Den statistiska analysen, chi-två-testet, bekräftar den visuella analysen. P-värdet är 0,190 vilket indikerar att ingen statistisk signifikant skillnad förekommer. Om skogsägare försäkrar sin fastighet beror inte på hur denne förvärvat fastigheten. Hypotesen förkastas.

Figur 4. Förhållandet mellan förvärvande och försäkring av fastigheten. Data baserad på fråga A3 och A9 i bilaga 1.

Figure 4. The relation between acquisition and insurance of the property. Data based on questions A3 and A9 in appendix 1.

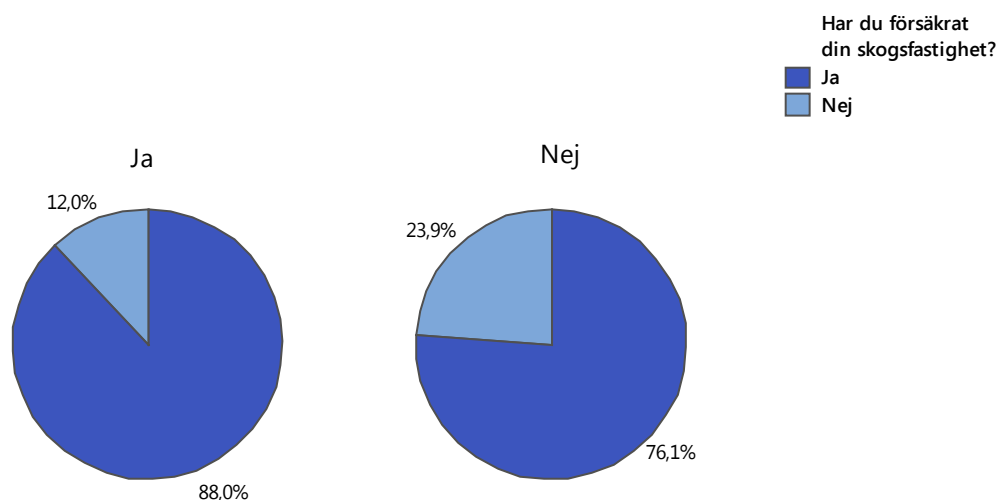
I hypotes 2 antogs att skogsägaren som bor på sin fastighet tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägaren som inte bor på fastigheten. Figur 5 indikerar att det troligen inte stämmer eftersom cirkeldiagrammen har liknande utseende. Den statistiska analysen, chi-två-testet, bekräftar den visuella analysen. P-värdet är 0,863 vilket indikerar att ingen statistisk signifikant skillnad förekommer. Om skogsägare försäkrar sin fastighet beror inte på om denne bor på fastigheten. Hypotesen förkastas.

Figur 5. Förhållandet mellan att bo på fastigheten och försäkring av fastigheten. Data baserad på fråga E4 och A9 i bilaga 1.

Figure 5. The relation between residence on the property and insurance of the property. Data based on questions E4 and A9 in appendix 1.

Skogsägare som drabbats av storm på sin fastighet under de senaste 10 åren tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte har drabbats av storm antogs i hypotes 3. Av figur 6 syns att en statistiskt signifikant skillnad kan förekomma, eftersom cirkeldiagrammen skiljer sig något åt. Även av tabell 11 framgår att en statistisk signifikant skillnad kan förekomma. Den statistiska analysen, chi-två-testet, bekräftar den visuella analysen. P-värdet är 0,000 vilket indikerar att en statistisk signifikant skillnad förekommer. Om skogsägaren försäkrar sin fastighet beror på om denne har utsatts för storm på fastigheten under de senaste 10 åren varvid hypotesen bekräftas.

Figur 6. Förhållandet mellan skogsägare som drabbats av storm på fastigheten under de senaste 10 åren och försäkring av fastigheten. Data baserad på fråga A10 och A9 i bilaga 1.

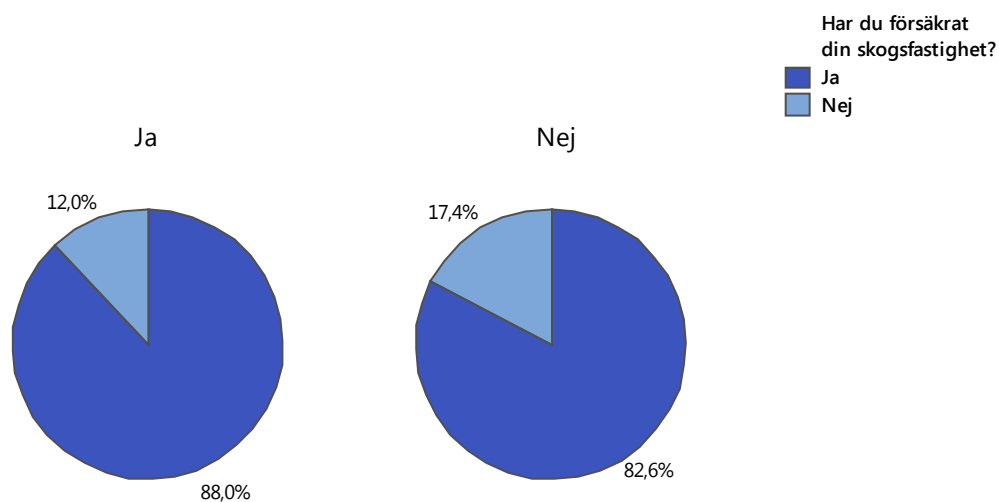
Figure 6. The relation between forest owners affected by storm in the recent 10 years and insurance of the property. Data based on questions A10 and A9 in appendix 1.

Tabell 11: Försäkring av fastigheten och skogsägare som drabbats av storm under de senaste 10 åren. Data baserad på fråga A9 och A10 i bilaga 1

Table 11: Insurance of the property and forest owners affected by storm in the recent 10 years. Data based on questions A9 and A10 in appendix 1

Har försäkrat sin skog	Hur drabbats av storm under de senaste 10 åren	
	Ja	Nej
Ja	514	351
Nej	70	110
Totalt	584	461

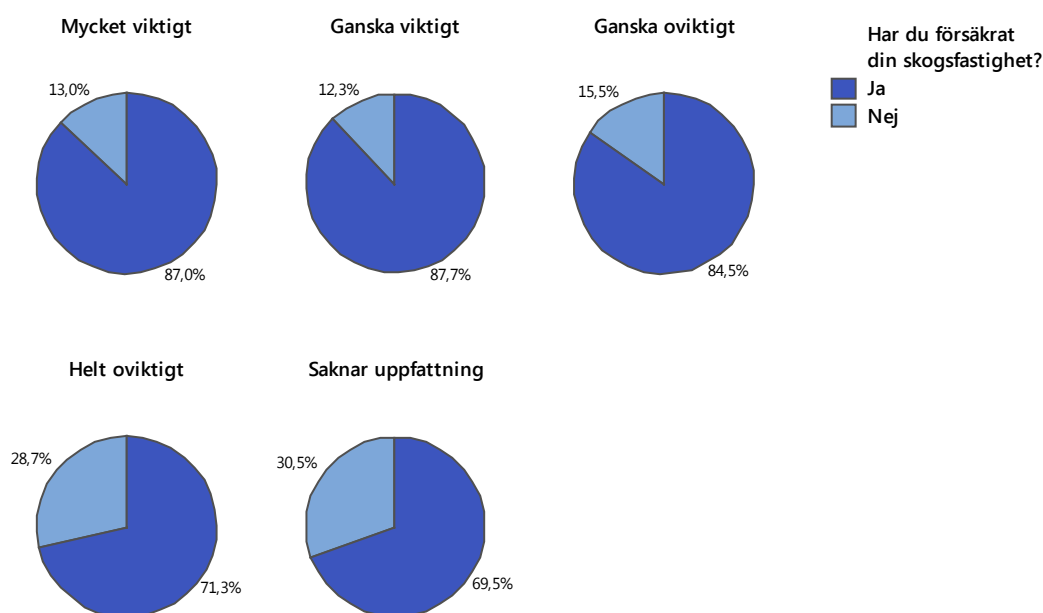
I hypotes 3 förmodades att skogsägare som drabbats av brand på sin fastighet under de senaste 10 åren tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte har drabbats av brand. Av den visuella analysen, figur 7, förmodas inte det eftersom cirkeldiagrammen har liknande utseende. Den statistiska analysen, chi-två-testet, bekräftar den visuella analysen. P-värdet är 0,464 vilket indikerar att ingen statistisk signifikant skillnad förekommer. Om skogsägaren försäkrar sin fastighet beror inte på om denne har drabbats av brand. Hypotesen förkastas.

Figur 7. Förhållandet mellan skogsägare som drabbats av brand på fastigheten under de senaste 10 åren och försäkring av fastigheten. Data baserad på fråga A10 och A9 i bilaga 1.

Figure 7. The relation between forest owners affected by fire in the recent 10 years last and insurance of the property. Data based on questions A10 and A9 in appendix 1.

Skogsägare som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte ser sin fastighet som en ekonomisk trygghet för ålderdomen var hypotes 4. Figur 8 indikerar att en statistiskt signifikant skillnad kan förekomma eftersom cirkeldiagrammen skiljer sig något åt, och likaså indikerar tabell 12 att en signifikant skillnad kan förekomma. Den statistiska analysen, chi-två-testet, bekräftar den visuella analysen. P-värdet är 0,000 vilket indikerar att en statistisk signifikant skillnad förekommer. Om skogsägaren försäkrar sin fastighet beror på om denne ser sin fastighet som en ekonomisk trygghet för ålderdomen varvid hypotesen bekräftas.

Figur 8. Förhållandet mellan skogsägare som ser sin fastighet som en ekonomisk trygghet för ålderdomen och försäkring av fastigheten. Data baserad på fråga A13 och A9 i bilaga 1.

Figure 8. The relation between forest owners view on their property as financial security for old age and insurance of the property. Data based on questions A13 and A9 in appendix 1.

Tabell 12: Försäkring av fastigheten och hur skogsägare ser på sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen. Data baserad på fråga A9 och A13 i bilaga 1

Table 12: Insurance of the property and forest owners view on their property as financial security for old age. Data based on questions A9 and A13 in appendix 1

Har försäkrat sin skog	Hur skogsägare ser på sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen				
	Mycket viktigt	Ganska viktigt	Ganska oviktigt	Helt oviktigt	Saknar uppfattning
Ja	147	379	158	122	41
Nej	22	53	29	22	18
Totalt	169	432	187	171	59

5.3 Resultat av vidare analys av hypotes om ekonomisk trygghet för ålderdomen

Av de uppställda hypoteserna, bekräftades två. Dessa var att skogsägare som drabbats av storm på sin fastighet under de senaste 10 åren, och att de som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning.

Vidare analys genomfördes för att se om statistisk signifikant skillnad föreligger mellan de som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen och variablerna ålder, kön, hur fastigheten förvärvats, om ägaren bor på fastigheten och om fastigheten drabbats av storm eller brand under de senaste 10 åren.

Ingen analys genomförs för att se om det finns en statistisk signifikant skillnad mellan storm och variablerna ålder, kön, hur fastigheten förvärvats, om ägaren bor på fastigheten och om fastigheten drabbats av brand under de senaste 10 åren. Detta eftersom storm är en oberoende variabel och därmed inte påverkas av ovan nämnda variabler; exempelvis påverkar inte skogsägares ålder om fastigheten drabbas av storm.

Tabell 13 indikerar att en statistiskt signifikant skillnad kan förekomma mellan de som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen och dess ålder. Den statistiska analysen, chi-två-testet, bekräftar den visuella analysen. P-värdet är 0,000 vilket indikerar att en statistisk signifikant skillnad förekommer. I vilken grad som skogsägare betraktar sin fastighet som en ekonomisk trygghet för ålderdomen beror på skogsägarens ålder. Skogsägare i ålderskategorin 18-40 år tenderar att värdera sin fastighet som en ekonomisk trygghet för ålderdomen i större utsträckning än skogsägare över 65 år.

Tabell 13. Åldersfördelning, i procent, och skogsägare som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen, och totalt antal svarande. Data baserad på fråga A13 och E2 i bilaga 1

Table 13. Age, in percent, and forest owners view on their property as financial security for old age, and frequency respondents. Data based on questions A13 och E2 in appendix 1

<i>Hur skogsägaren ser på sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen</i>	<i>18-40 år (n=55)</i>	<i>41-50 år (n=139)</i>	<i>51-65 år (n=362)</i>	<i>Äldre än 65 år (n=480)</i>
<i>Viktig</i>	72,7	65,5	65,7	49,8
<i>Oviktig</i>	25,5	28,8	30,4	42,7
<i>Saknar uppfattning</i>	1,8	5,8	3,9	7,5

Ett statistiskt signifikant samband kan förekomma mellan att betrakta sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen och att bo på fastigheten, vilket syns i tabell 14. Den statistiska analysen, chi-två-testet, bekräftar den visuella analysen. P-värdet är 0,001 vilket indikerar att en statistisk signifikant skillnad förekommer. Skogsägare som ser sin fastighet som en ekonomisk trygghet för ålderdomen bor i större utsträckning på sin fastighet.

Tabell 14. Skogsägares val att bo på fastigheten, i procent, och skogsägare som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen och totalt antal svarande. Data baserad på fråga A13 och E4 i bilaga 1

Table 14. Forest owners residence on the property, in percent, and forest owners view on their property as financial security for old age and frequency respondents. Data based on questions A13 and E4 in appendix 1

<i>Hur skogsägaren ser på sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen</i>	<i>Bor på fastigheten (n=643)</i>	<i>Bor ej på fastigheten (n=392)</i>
<i>Viktig</i>	62,1	53,1
<i>Oviktig</i>	31,6	42,3
<i>Saknar uppfattning</i>	6,4	4,6

Tabell 15 antyder att ett statistiskt signifikant samband kan förekomma mellan att betrakta sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen och att ha drabbats av storm under de senaste 10 åren. Chi-två-testet, den statistiska analysen, styrker den visuella analysen. P-värdet är 0,001 vilket indikerar att en statistisk signifikant skillnad förekommer. Skogsägare som ser sin fastighet som en ekonomisk trygghet för ålderdomen har i högre utsträckning drabbats av storm de senaste 10 åren. Skogsägare som utsatts för storm på fastigheten tenderar att värdera sin fastighet som en ekonomisk trygghet för ålderdomen i större utsträckning än skogsägare som inte utsatts.

Tabell 15. Stormdrabbade skogsägare under de senaste 10 åren, i procent, och skogsägare som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen och totalt antal svarande. Data baserad på fråga A13 och A10 i bilaga 1

Table 15. Forest owners affected by storm in the recent 10 years, in percent, and forest owners view on their property as financial security for old age and frequency respondents. Data based on questions A13 and A10 in appendix 1

<i>Hur skogsägaren ser på sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen</i>	<i>Stormdrabbad (n=597)</i>	<i>Ej stormdrabbad (n=469)</i>
<i>Viktig</i>	63,7	52,5
<i>Oviktig</i>	32,3	39,7
<i>Saknar uppfattning</i>	4	7,9

6. Diskussion

Studien visade att skogsägare som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen och skogsägare som drabbats av storm under de senaste 10 åren tenderar att försäkra sin fastighet i större utsträckning.

6.1 Granskning av eget material

Vid enkätundersökningar finns osäkerhet i resultat och slutsatser, och för att se om materialet var pålitligt gjordes en bortfallsanalys. Analysen visade att enkätsvaren var representativa för målgruppen. När materialet bearbetades i Minitab togs 159 respondenter bort, eftersom dessa angivit fler än ett svar på en fråga. Frågor där svar saknades innebar också att respondenten togs bort från analysen. Dock fanns osäkerhet i hur många skogsägare det var, eftersom resultatet av hypoteserna angavs i andelar för att lättare genomföra jämförelser mellan de olika resultaten. Ifall de respondenter som blivit bortrensade innan analysen skiljde sig från övriga, kan det innebära att vår analys inte blivit representativ för hela målgruppen.

Inom ålderskategorierna syntes tydligt en snedfördelning, se tabell 3. En mycket liten andel av respondenterna, 5,3 %, återfanns i kategorin 18-40 år. Denna kategori innehöll dessutom en större åldersspridning än två av de övriga kategorierna. Flest respondenter, 47,3 %, återfanns i kategorin äldre än 65 år, som också hade den största åldersspridningen. Att det var så många fler respondenter som tillhörde den äldre generationen kan kopplas till statistik som visar att 40 % av de svenska skogsägarna är över 65 år (LRF Konsult, 2014).

Fördelningen mellan kvinnor och män visade också en ojämn fördelning, 75 % av respondenterna var män. Statistik från 2014, visar att 62 % av skogsägarna är män, vilket indikerar att materialet för analys kan ha en överrepresentation av män (LRF Konsult, 2014). Detta kan innebära en påverkan på resultatet, eftersom kvinnor och män kan ha olika åsikter och värderingar.

Att materialet var snedfördelat inom de olika kategorierna kan bero på att enkäten valts ut på fastighetsnivå och inte ägarnivå vid utskick, och därmed har ingen hänsyn tagits till varken kön eller åldersfördelning vid urvalet.

Fler än hälften av respondenterna har drabbats av storm de senaste 10 åren. Frågan avser dock endast om skogsägaren blivit drabbad eller inte, och således inte hur stor del av fastigheten som blivit utsatt eller hur många gånger. En skogsägare som blivit hårdare drabbad av storm kan ha påverkats mer av detta och därför ha ett annat riskbeteende. Att ha ett riskavert beteende, och således försäkra sin skog, kan därför skilja sig beroende på vilken erfarenhet skogsägaren har av stormars påverkan på den egna skogen.

Hur stor fastigheten är kan ha betydelse för om skogsägaren ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen. En mindre fastighet ger inte lika stor avkastning som, med vissa undantag, en större fastighet. I denna analys har ingen hänsyn tagits till fastighetens storlek.

I fråga A9 efterfrågades om skogsägaren tecknat en separat försäkring för fastigheten. Här framgick inte vilken slags försäkring skogsägaren har. Om skogsägaren valt att försäkra sig mot till exempel storm och/eller skadeinsekter ges inte svar på. Dessutom finns tvivel då frågan ställdes *Har du tecknat en separat försäkring för din fastighet?*. Om respondenten

tolkade detta som om fastigheten har en pågående försäkring, eller om fastigheten någon gång varit försäkrad, kan diskuteras.

Under avsnitt 5.3, resultat av vidare analys av hypotes om ekonomisk trygghet för ålderdomen, gav uträkningen från Minitab ett för litet värde för ett utfall. Det gällde för chi-två-testet om statistisk signifikant skillnad förekom mellan skogsägare som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen och dennes ålder, där det inom kategorin ålder 18-40 år endast fanns en respondent som svarat *saknar uppfattning*. För att chi-två-testet skulle ge ett tillförlitligt svar krävdes minst fem svarande inom varje svarsalternativ. Vidare hade chi-två-testen för analyserna gällande skogsägare som drabbats av brandskada och tecknande av försäkring samt skogsägare som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen och om denne drabbats av brandskada, för litet värde för ett respektive tre utfall. Vid dessa chi-två-test var därför inte resultatet helt tillförlitligt.

6.2 Kunskapens betydelse

Resultatet av studien har betydelse för skogliga rådgivare och skogsägare sett ur ett företagsekonomiskt perspektiv. För skogliga rådgivare där rådgivningen behandlar försäkring av skogen, kan denna kunskap ge insikt om att teckna en försäkring är ett beteende och också innebär att attityden till att vilja försäkra/inte försäkra kan bero på flertalet anledningar. Att som rådgivare veta om försäkringen kommer att löna sig och därmed kunna ge det bästa rådet är ofta svårt/omöjligt att veta. För rådgivaren gäller det därför att lyssna in skogsägaren och försöka, utifrån vad skogsägaren verkar ha för normer och övertygelser, uppmuntra den attityd skogsägaren har till försäkring av fastigheten. Med andra ord, om skogsägaren verkar ha en positiv inställning till försäkring, är det troligtvis det bästa rådet, eftersom flera aspekter som också kan vara bakomliggande faktorer, kan vara bidragande orsak till den positiva attityden. För det rådgivande företaget innebär en nöjd kund bättre lönsamhet, eftersom det ökar chansen att kunden kommer tillbaka och dessutom ger god marknadsföring åt företaget.

Skogsägare som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen försäkrar sin skog i större utsträckning, vilket innebär att dessa skogsägare i mindre utsträckning kommer drabbas av ekonomisk förlust om skador på skogen inträffar. Där skogen är en viktig resurs för dennes ekonomi, betyder detta att denna grupp av skogsägare är mer skyddade. Det skulle i sin tur kunna innebära att sådana skogsägare i större utsträckning kommer fortsätta bedriva det skogsbruk det önskar bedriva om skada inträffat, eftersom de får ekonomisk kompensation. För skogsägare som varit oförsäkrade vid skada kan det medföra att målet och brukandet av skogen ändrar riktning, då ekonomin kan bli otillräcklig för skogsägarens egentliga drömmar med sitt skogsbrukande.

6.2.1 Analys av bekräftade hypoteser

Utfallet av analysen visade att två av hypoteserna bekräftades. Dessa är att skogsägare som drabbats av storm under de senaste 10 åren tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte drabbats av storm, och skogsägare som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning än skogsägare som inte ser sin fastighet som ekonomisk trygghet. Faktorerna som hypoteserna bygger på behandlas under Ajzens personliga och informativa bakgrundsfaktorer (Ajzen, 2005).

En persons beteendeövertygelser visar vad personen tror beteendet kommer få för konsekvens. Vidare påverkar beteendeövertygelser personens attityd mot beteendet. Att

skogsägare som tidigare drabbats av storm valde att försäkra sin skog kan härledas till dennes beteendeövertygelser. En skogsägare som drabbats av storm vet att konsekvensen av att försäkra sin skog innebär att risken för ekonomisk förlust minskar, förutsatt att skogsägaren var försäkrad vid tillfället för stormen. Beteendeövertygelserna påverkar attityden mot beteendet på så sätt att skogsägaren ser det positivt att försäkra sin skog (Ajzen, 2005). Detta kan ses som mycket rimligt eftersom människor kan lära genom erfarenhet. Att ha fått erfara en storm som drabbat sin egen skog och insett vilken ekonomisk skada stormen kan innebära, gör att personen vill förhindra det i möjligaste mån och därför tecknas en försäkring.

Att drabbas av storm kan troligen också göra att skogsägaren blir medveten om vissa risker med skogsbrukandet, eftersom oförutsedda ekonomiska förluster kan uppstå. Att det därför fanns en statistisk signifikant skillnad mellan skogsägare som drabbats av storm under de senaste 10 åren, och tecknande av försäkring är motiverat. Köpet av försäkring är ett riskavert beteende.

Skogsägare som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen kan känna att denne har en viktig mening med att försäkra sin fastighet. Fastigheten är för skogsägaren viktig, betydelsefull och värd att vara rädd om. En person som ser en mening eller en möjlighet att utföra ett beteende drivs av en kontrollövertygelse. Kontrollövertygelserna påverkar beteendekontrollen, vilket kan ses som att skogsägaren av eget intresse vill försäkra sin fastighet för att skydda sig mot eventuell ekonomisk förlust. Kontrollövertygelserna kan vidare kopplas direkt till ett beteende utan att påverkas av normativa eller beteendeövertygelser, enligt Ajzens figur. I detta fall spelar det alltså ingen roll vad de två andra övertygelserna säger (Ajzen, 2005). Av denna anledning har analysen visat att en statistisk signifikant skillnad förekom för skogsägare som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen och försäkring av skogen.

6.2.2 Analys av obekräftade hypoteser

Ålder tillhör en av de bakgrundsvariabler som enligt Ajzen kan påverka människors beteende (Ajzen 2005). Även enligt Andersson kan beslutstagandet påverkas av ålder, då värderingar och preferenser kan förändras ju äldre personen blir (Andersson, 2010). Att resultatet inte stämde överens med tidigare studier kan bero på att det är en stor andel äldre skogsägare som besvarat enkäten. Det är därför svårt att se ett mönster i ett förändrat beteende kopplat till åldern. En annan aspekt är att beteendet inom skogsbruk kan skilja sig mindre inom ålderskategorierna, då så många som nästan en tredjedel av skogsägarna ärvt fastigheten. Vid ett arv kan det vara fler saker än bara fastigheten som går vidare, såsom traditioner och hur fastigheten brukas. Har skogsägarens förfäder försäkrat skogen, kan den nya skogsägaren fortsätta att försäkra skogen utan vidare reflektion.

Att det inte fanns en statistiskt signifikant skillnad mellan kvinnor och mäns beteende överensstämde inte heller med resultaten ur Anderssons studie. Enligt Andersson är kvinnor mer ekonomiskt risktagande inom skogsbruket än vad männen är (Andersson, 2010). Ingen skillnad hittades i den här studien, vilket troligen berodde på att enkätmaterialen inte var representativt för den kvinnliga populationen, då det i Sverige finns 38 % kvinnliga skogsägare och enkäten endast besvarades av 24,6 % kvinnor (LRF Konsult, 2014). Här kan ses att enkäten skickades ut till skogsägare efter ett urval gjort på fastighetsnivå. Ytterligare en anledning kan vara att enkäten adresserades till den kvinnliga skogsägaren, även om en man också stod som ägare till fastigheten. Kvinnan kan ha känt att hon hade för lite kunskap om skogen och skogsfastigheten, eller inte hade tillräckligt engagemang för varken skogen eller enkäten, och därför låtit den manliga ägaren besvara enkäten istället. Detta är endast

spekulationer. Det kan lika väl ha varit tvärtom, att mannen gav enkäten till kvinnan och lät henne besvara den.

Hypotesen om skogsägare som bor på fastigheten tenderar att försäkra sin fastighet i större utsträckning än skogsägare som inte bor på fastigheten förkastades enligt analysen, och det stämde inte överens med tidigare forskning. Enligt Andersson finns en skillnad av hur skogsägare värderar sin fastighet beroende på om denne bor på fastigheten eller inte (Andersson, 2010). Att det inte spelade någon roll var skogsägaren bodde för att teckna sin försäkring kan dock knytas till att endast 17,2 % av respondenterna var oförsäkrade, se tabell 10. I det stora hela var det alltså inte särskilt många skogsägare som oavsett var de bodde valde att inte teckna en separat försäkring. Ytterligare en orsak kan vara att skogsägare som bor på en fastighet köpte eller ärvde en gård med bostadshus och skog som hör till fastigheten, men det enda de värderade högt var sitt bostadshus. Själva skogen var alltså mindre viktig, och dessa skogsägare kan ha haft en husförsäkring som täckte skador på huset. Viktigt att understryka är att detta inte bekräftas i resultatet, utan är egna tankar.

Hur skogsägaren förvärvat sin fastighet kan ha påverkat hur denne svarat på övriga frågor på enkäten. Förvärvandet av fastigheten kan påverka synen på sin fastighet och därmed vilket engagemang denne har haft för att svara på enkäten. Enkätens del A inleds med texten *Här ställer vi frågor om din skogsfastighet, ditt ägande och varför du valt att äga skog*. Det kan resultera i att skogsägaren som ärvt eller fått fastigheten som gåva inte känner sig uppmanad att svara på frågorna, då de kan tolka att de inte valt att äga skog.

6.2.3 Analys av vidare analys av hypotes om ekonomisk trygghet för ålderdomen

En statistiskt signifikant skillnad förekom mellan skogsägare som ser sin fastighet som en ekonomisk trygghet för ålderdomen och skogsägarens ålder, se tabell 12. Att yngre skogsägare i större utsträckning ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen är ett intressant men inte oväntat resultat. Eftersom äldre skogsägare är nära ålderdomen finns inte tid kvar för skogen att utvecklas till en större ekonomisk trygghet. För yngre skogsägare finns fortfarande många år kvar innan de själva är äldre, och skogen har således många år kvar att öka i värde. Kopplat till åldrande kan resultatet ses som sannolikt.

Resultatet visade att en statistiskt signifikant skillnad fanns mellan skogsägare som ser sin fastighet som ekonomiskt viktig för ålderdomen och skogsägare som bor på fastigheten. Dock försäkrar inte denna grupp sin fastighet i större utsträckning. Detta kan tyckas motsägelsefullt. Varför skulle en skogsägare som bor på sin fastighet inte försäkra den, men ändå se den som en ekonomisk trygghet för ålderdomen? Detta skulle kunna bero på de olika riskroller som finns. Skogsägaren väljer att inte försäkra sin skog, eftersom denne inte anser sig vara riskutsatt (Hansson, 2012). Vidare kan antas att dessa skogsägare är risksökande. De riskerar att förlora en viktigt ekonomisk trygghet, men är villiga att ta risken för att inte behöva försäkra skogen (Andersson, 2010). Skogsägaren kan också gjort en risk-nyttoanalys, även kallad kostnads-nyttoanalys. Efter denna analys kan skogsägaren tycka att alternativet att inte försäkra skogen är att föredra då det blir ett billigare alternativ under tid, eftersom en försäkring kostar pengar (Hansson, 2012).

Skogsägaren som drabbats av storm under de senaste 10 åren ser sin fastighet som en ekonomisk trygghet för ålderdomen i större utsträckning än de skogsägare som inte drabbats av storm, se tabell 15. Detta kan kopplas till tidigare diskussion om att skogsägaren lärde sig av erfarenhet. En storm kan ha visat hur värdefull skogen faktiskt är, något som skogsägaren inte tidigare tänkt på. Oavsett om skogsägaren var försäkrad eller inte vid stormen, så har de

nedblåsta träden givit en ekonomisk förlust som antingen komparerades via försäkringen eller enbart blev en förlust för de utan försäkring. Att få kompensation från försäkringsbolaget eller lida ekonomisk förlust kan ha givit skogsägaren en ”aha-upplevelse” - såhär mycket är skogen faktiskt värd. Detta har blivit en erfarenhet som påverkar skogsägarens beteendeövertygelse, och att därför se positivt på skogen som ekonomisk trygghet för ålderdomen (Ajzen, 2005).

6.3 Sammanfattande diskussion

Analysen visade att skogsägare som tenderar att försäkra sin skog i större utsträckning är de som drabbats av storm under de senaste 10 åren samt de som ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen. Dessa faktorer styrs av beteende- och kontrollövertygelser, vilket i sin tur kan påverka beteendekontrollen och attityden till beteendet. Ett riskavert beteende hos skogsägaren kan enligt denna studie troligtvis bero på personliga och informativa bakgrundsfaktorer, samt beteendekontroll och attityden mot beteendet. De som i den här studien valt att försäkra sin skog är personer som tror att de har en mening och/eller möjlighet med att göra det och ser konsekvensen av försäkringen som något positivt. De riskaverta skogsägarna är de som personligen värderar sin fastighet högt och skogsägarna som lärt sig av erfarenhet (Ajzen, 2005). Det fanns ingen statistiskt signifikant skillnad för att skogsägarens ålder eller kön har betydelse för tecknandet av försäkring. Det var inte heller väsentligt för skogsägaren att bo på fastigheten för att inneha försäkring.

För att öka förståelsen för vilka faktorer som hade betydelse för skogsägarens val att teckna försäkring kan fler analyser med fler faktorer göras. Denna analys var begränsad till fyra frågeställningar där sju olika hypoteser analyserades. Med tillgång till samma enkät som använts i denna studie finns möjlighet att analysera fler faktorer genom att ställa upp fler frågeställningar. För vidare analys av dessa frågeställningar kan fråga A91 i bilaga 1, *Varför har du valt att inte teckna en separat försäkring?*, användas för att analysera varför skogsägaren valt att inte teckna en separat försäkring för sin fastighet. Genom att analysera fråga A6 i bilaga 1, *Hur stor är din fastighet?*, kan frågeställning fyra utvecklas för att se om det föreligger en statistiskt signifikant skillnad mellan skogsägare som har en mindre fastighet och om denne ser sin fastighet som ekonomisk trygghet för ålderdomen.

Referenser

Litteratur

Ajzen I. (1988). *Attitudes, personality, and behavior*. 1. uppl. Open University Press: Buckingham.

Ajzen I. (2005). *Attitudes, personality, and behavior*, 2. uppl. Open University Press: Buckingham.

Andersson M. (2010). *Non-industrial Private Forest Owners Management Decisions*. Diss. Sveriges lantbruksuniversitet: Umeå.

Andersson M. & Gong P. (2010). *Risk preferences, risk perceptions and timber harvest decisions - An empirical study of nonindustrial private forest owners in northern Sweden*. Sveriges lantbruksuniversitet.

Brandberg M. & Folkesson K. (2010). *Beteende – länken till strategiska resultat*. 1. uppl. Studentlitteratur AB: Lund.

Björklund M. & Paulsson U. (2012). *Seminarieboken – Att skriva, presentera och opponera*. Studentlitteratur: Lund.

Claesson, S., Grönvall, A., Hiddingsson, A., Sollander, E., Sturesson, E. & Wadstein, M. (2008). *Skogsbrukets frivilliga avsättningar*. Jönköping, Skogsstyrelsens förlag, (Meddelande 3 2008) Tillgänglig: <http://shop.skogsstyrelsen.se/shop/9098/art79/4645979-db16ad-1563.pdf> (2016-06-03)

Fischhoff B. & Kadavy J. (2012). *Kort om risk*. 1. uppl. Fri Tanke förlag: Lettland. [Ursprunglig titel: *Risk: A very short introduction*. (2011).]. Översatt av Roland Poirier Martinsson av arrangemang med Oxford University Press.

Hansson S O. (2012). *Riskfilosofi – En introduktion*. 1. uppl. Liber AB: Stockholm.

Hansson S O. (2005). *Decision Theory: A Brief Introduction*, Royal Institute Of Technology (KTH): Stockholm.

Kylén J-A. (2004). *Att få svar: intervju, enkät, observation*. 1. uppl. Bonnier Utbildning AB: Stockholm.

LRF Konsult, Axelsson M., Skargren P., Hammar M. & Af Petersens A. (2014). *Skogsbarometern 2014*. Sundbyberg & Stockholm: Swedbank och sparbankerna & LRF Konsult, *Fastighets- och ägarstruktur*. Tillgänglig: http://www.lrfkonsult.se/pagefiles/3425/skogsbarometern_2014_final.pdf (2016-04-04).

Rivière M. (2016). *Forest owners and attitudes towards conservation policy in Sweden*. Sveriges lantbruksuniversitet. Institutionen för skoglig ekonomi/MSc European Forestry programme.

Samuels M., Witmer J. & Schaffner A. (2014). *Statistics for the Life Sciences*. Pearson Education Limited: USA.

Internet

Skogscentralen, *Att försäkra skogen*. Tillgänglig:
<http://www.skogscentralen.fi/att-forsakra-skogen#.VtbgdY-cHmI> (2016-04-05).

Skogsindustrierna, *Fakta om den svenska modellen för skogsbruk*. Tillgänglig:
<http://skyddadskog.se/den-svenska-modellen-for-skogsbruk/fakta/> (2016-04-05).

Naturvård i svenskt skogsbruk

Undersökningen du håller din i hand är en del av ett projekt som syftar till att ta reda på vad svenska skogsägare tycker om naturvård i skogen. Enkäten skickas ut till 3 000 privata skogsägare i hela Sverige under november/december 2014.

Förutsättningarna för att förena naturvård och skogsbruk är en fråga som diskuteras i samhället idag. Det är också högaktuellt inom forskningen, inte minst inom forskningsprogrammet Future Forests. De privata skogsägarna äger omkring femtio procent av den svenska skogen och utgör en viktig grupp när det gäller skogsskötsel och naturvård. Vi vet dock fortfarande väldigt lite om hur skogsägare ser på naturvård i samband med skogsbruk och hur naturvård utförs idag. Kunskapen om de privata skogsägarnas inställning till naturvård är en viktig pusselbit för framtida beslut om naturvård. Därför är dina svar viktiga.

Vi hoppas du kan avsätta ca 30 minuter för att svara på enkäten. Känns det svårt att svara på någon fråga, markera hellre "vet inte" än att lämna frågan tom.

Resultaten av studien kommer att redovisas i bland annat Future Forests tidskrift "Skog och framtid" under våren 2015, för att komma dig som skogsägare till dels. Får du inte redan tidskriften, registrera dig på Future Forests hemsida.

Om du vill kan du fylla i enkäten via internet, använd länken nedan och ange den kodsifra som finns på nedre vänstra hörnet på svarskuvertet. Numret används enbart för att skicka eventuell påminnelse.

www.slu.se/naturvard

Dina svar kommer att behandlas anonymt och enskilda svar kommer inte att kunna urskiljas när resultatet av enkäten redovisas. Vi behöver ditt svar senast **9 januari**.

Om du har frågor är du välkommen att ringa, 090-786 85 96, eller skicka email: camilla.widmark@slu.se.

Tack för din medverkan!
Ditt svar är viktigt!

Umeå 2014-11-25

Camilla Widmark
Forskare, Institutionen för Skogsekonomi

Del A – Frågor om din skogsfastighet

Här ställer vi frågor om din skogsfastighet, ditt ägande och varför du valt att äga skog. Om du äger flera fastigheter, besvara frågorna utifrån den fastighet som nämns på adressetiketten på kuvertet.

För varje fråga, markera ett svarsalternativ, utom i de fall då vi särskilt ber om flera alternativ.

A1: Hur ser fastighetens ägarförhållande ut?

- Ensam ägare
- Äger tillsammans med min partner
- Delat ägarskap
- 2 ägare
- 3 ägare
- 4 eller fler ägare
- Ägs av ett dödsbo

A11: Hur fattas beslut om åtgärder på fastigheten?

- Jag är huvudansvarig
- Annan person är huvudansvarig
- Alla ägare har ungefär lika stort ansvar

A2: Hur länge har du varit ägare till fastigheten?

- 0 – 5 år
- 6 -10 år
- 11-15 år
- 16 – 20 år
- 21 år -
- Vet inte

A3: Hur förvärvade du fastigheten?

- Genom arv/generationsskifte
- Genom gåva
- Genom köp av förälder eller släkting
- Genom köp på marknaden

A4: Hur ofta besöker du i genomsnitt din fastighet under ett år?

- Aldrig
- Minst 1 gång per dag
- Mellan 1 – 5 gånger per vecka
- Mellan 1 – 5 gånger per månad
- Enstaka tillfällen, någon gång månad
- Enstaka tillfällen, någon gång per år

A41: Om du besöker din fastighet, ange de viktigaste anledningarna?

Ange max 3 anledningar.

- Bär- och svamplockning
- Friluftsliv (gå med hunden, promenera, utflykt.)
- Jakt/fiske
- Naturvårdsåtgärder (såsom restaurering av vattendrag, fågelliv och växtliv)
- Produktionsinriktade åtgärder (såsom planering, röjning, gallring och avverkning)
- Annat: _____

A5: I vilken kommun är din fastighet i huvudsak belägen? _____

A6: Hur stor är din fastighet? _____ ha

Del A – Frågor om din skogsfastighet

A7: Är fastigheten certifierad?

Ja Nej Vet inte

A71: Enligt vilken standard?

Flera svar är möjliga

- Enligt FSC
 Enligt PEFC
 Annat: _____

A8: Är du medlem i en skogsägarförening?

Ja Nej Vet inte

A81: Vilken förening är du medlem i?

Flera svar är möjliga

- Norra skogsägarna Södra
 Skogsägarna norrskog LRF Skogsägarna
 Mellanskog Annan: _____

A82: Varför blev du medlem i en skogsägarförening?

Rangordna påståenden, notera att det bara ska finnas en 5:a, en 4:a, en 3:a osv.

	Viktigaste anledning			Minst viktiga anledning	
	5	4	3	2	1
Ekonomi	☐	☐	☐	☐	☐
Information	☐	☐	☐	☐	☐
Gemenskap	☐	☐	☐	☐	☐
Rådgivning	☐	☐	☐	☐	☐
Tradition	☐	☐	☐	☐	☐
Annat:	☐	☐	☐	☐	☐

separat försäkring för din fastighet

A9: Har du tecknat en ?

Ja Nej

A91: Varför har du valt att inte teckna en separat försäkring?

Flera svar möjliga

- Jag anser att det är för dyrt.
 Det finns ingen försäkring som täcker det jag vill försäkra mig mot.
 Jag har inte tänkt på att jag kan försäkra fastigheten.
 Annat: _____

Del A – Frågor om din skogsfastighet

A10: Har din fastighet under de senaste 10 åren drabbats av storm eller brand. I så fall, hur stor del av din fastighetsareal uppskattar du påverkades?

Om ja, ange vilken/vilka och till vilken utsträckning

Nej Ja

- Stormfällning
 > 75 % 50-75 % 25-50 % < 25 %
- Brand
 > 75 % 50-75 % 25-50 % < 25 %

A11: Hur ser din fastighet ut?

Uppskatta hur stor andel av din fastighet består av:

	Ungskog, ej avverkningsmogen skog	Avverkningsmogen skog	Impediment	Frivillig avsättning	Omfattas av naturvårdsavtal/ biotopskydd
0 %	☐	☐	☐	☐	☐
1-10 %	☐	☐	☐	☐	☐
11-30 %	☐	☐	☐	☐	☐
31-50 %	☐	☐	☐	☐	☐
51-70 %	☐	☐	☐	☐	☐
71-90 %	☐	☐	☐	☐	☐
91 % -	☐	☐	☐	☐	☐
Vet inte	☐	☐	☐	☐	☐

Annat: _____ uppskattat till _____%

A12: Har några åtgärder skett inom fastigheten under de senaste 5 åren?

Ja Nej Vet inte

A121: Vilka åtgärder har skett?

Flera svar är möjliga

- Avverkning Plantering
- Frivilliga avsättningar Rövning
- Gallring Skogsdikning
- Gödsling
- Annat: _____

Del A – Frågor om din skogsfastighet

A13: Hur ställer du dig till följande påståenden om din skogsfastighet?

Markera ett alternativ per påstående.

	Mycket viktigt	Ganska viktigt	Ganska oviktigt	Helt oviktigt	Saknar uppfattning
Inkomster från fastigheten ger regelbunden inkomst för konsumtion.	☐	☐	☐	☐	☐
Min fastighet används för att finansiera större investeringar (såsom bil, hus, maskiner etc.).	☐	☐	☐	☐	☐
Min fastighet ger mig ekonomisk trygghet för ålderdomen.	☐	☐	☐	☐	☐
Min fastighet skapar sysselsättning för mig och/eller min familj.	☐	☐	☐	☐	☐
Min skogsfastighet är en bra investering för framtiden.	☐	☐	☐	☐	☐
Jag får brännved för husbehov från min fastighet.	☐	☐	☐	☐	☐
Jag vill förvalta skogen för nästa generation.	☐	☐	☐	☐	☐
Jag vill ha tillgång till bär- och svampplockning.	☐	☐	☐	☐	☐
Min fastighet är en del av min närmiljö som jag tillbringar tid i.	☐	☐	☐	☐	☐
Min fastighet ger mig jakt och/eller fiskemöjlighet.	☐	☐	☐	☐	☐
Skogen ger mig en meningsfull syssla i form av skogsarbete på min fritid.	☐	☐	☐	☐	☐
Min fastighet ger mig möjligheten till friluftsliv (såsom vandra, utflykter, jogga).	☐	☐	☐	☐	☐
I skogen på min fastighet kan jag koppla av vilket ger mig möjlighet att varva ner och fundera.	☐	☐	☐	☐	☐
Min fastighet erbjuder mig möjlighet att bidra till biologisk mångfald, skydda kulturlämningar (exv. torpruiner) och vattenkällor.	☐	☐	☐	☐	☐
Min fastighet erbjuder mig skönhetsupplevelser.	☐	☐	☐	☐	☐
Min fastighet gör att jag kan hålla kontakt med min hembygd.	☐	☐	☐	☐	☐
Min skogsfastighet ger mig möjlighet att föra en familjetradition vidare.	☐	☐	☐	☐	☐

Del B – Frågor om svensk skogspolitik

Här ställer vi frågor om din inställning till svensk skogspolitik relaterat till miljöfrågan.

För varje fråga, markera ett svarsalternativ, utom i de fall vi särskilt ber om flera alternativ.

B1: Hur ställer du dig till följande påståenden om miljöpolitik i Sverige?

Markera ett alternativ per påstående	Instämmer starkt	Instämmer	Tar avstånd	Tar starkt avstånd	Har ingen uppfattning
Folk oroar sig för mycket om hur människor skadar miljön och för lite om ekonomisk tillväxt.	☐	☐	☐	☐	☐
Den moderna vetenskapen kommer att lösa våra miljöproblem utan att vi behöver förändra vårt levnadssätt särskilt mycket.	☐	☐	☐	☐	☐
Miljöproblem är något jag oroar mig över ofta.	☐	☐	☐	☐	☐
Jag anser att det är viktigt att alla är med och bidrar till miljöarbetet för att framtida generationer ska få en förbättrad miljö.	☐	☐	☐	☐	☐
Många påståenden om miljöhot (såsom klimatförändringar) är överdrivna.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är ingen idé att jag gör vad jag kan för miljön om/när inte andra också gör det.	☐	☐	☐	☐	☐
Jag tycker att det är svårt att avgöra om mitt sätt att leva är bra eller skadligt för miljön.	☐	☐	☐	☐	☐
Jag gör utifrån egen kunskap, vad jag kan för bättre miljö, även om det kostar pengar och tar längre tid.	☐	☐	☐	☐	☐
Jag anser att riksdag/regering borde göra mer för att värna om miljön genom att stifta lagar även om det begränsar möjligheten till självbestämmande.	☐	☐	☐	☐	☐
Jag anser att individer och företag själva bör fatta beslut om sitt miljöarbete.	☐	☐	☐	☐	☐

B2: Hur ställer du dig till följande påståenden om naturvård i skogen?

- Oavsett ägare, ska all skog och skogsmark omfattas av samma regler för naturvård.
- Enbart skog och skogsmark som ägs av staten bör omfattas av regler för naturvård. För övriga bör inga regler finnas, det är upp till enskilda ägare att fatta beslut om naturvård.
- Enbart skog och skogsmark som ägs av privata skogsägare och skogsbolag bör omfattas av regler för naturvård. För statligt ägd mark bör inga regler finnas, det är upp till staten att fatta beslut om naturvård.

Del B – Frågor om svensk skogspolitik

B3: Vad anser du om behovet av att skydda biologisk mångfald i privata skogar?

- Skyddet av skogarna borde ökas från det nuvarande
- Den nuvarande nivån av skydd är lämplig
- Det har redan skyddats för mycket skog
- Har ingen uppfattning

B4: Beskriv hur väl du känner till innebörden av följande:

Markera ett alternativ per påstående

	Känner väl till innebörden	Känner till innebörden i stora drag	Har hört talas om det	Har ingen vetskap om det
Begreppet biologisk mångfald	☐	☐	☐	☐
Biotopskyddsområde	☐	☐	☐	☐
Frivilliga avsättningar	☐	☐	☐	☐
Generell hänsyn	☐	☐	☐	☐
Miljömålet "Levande skogar"	☐	☐	☐	☐
Naturresevat	☐	☐	☐	☐
Naturvårdsavtal	☐	☐	☐	☐
Nyckelbiotop	☐	☐	☐	☐
Rödlistade arter	☐	☐	☐	☐

Den svenska modellen för skogsbruk bygger på tre pelare för naturvård; formella avsättningar, frivillig avsättning och generell hänsyn. Målet är att se till att den biologiska mångfalden över hela landet säkras samtidigt som skogsproduktion och sociala värden värnas (se bild på enkätens framsida).

De formella avsättningarna är avtal och kan innefatta exempelvis naturresevat, naturvårdsavtal eller biotopskydd.

Den individuella skogsägaren kan göra frivilliga avsättningar av skog med höga miljövärden på mindre områden (0,5 – 20 ha). Det som lämnas kan ha höga naturvärden, kulturmiljövärden och/eller sociala värden. Idag finns ca 1 350 000 ha skog frivilligt avsatt i Sverige.

Dessutom bör alla skogsägare ta generell hänsyn vid avverkningar (enlig Skogsvårdslagen §30). Det kan vara att spara värdefulla träd och trädgångar, skapa död ved eller att undvika markskador vid vatten. Ca 10 % av virkesvolymen lämnas i genomsnitt vid avverkning.

I Sverige har vi också 16 miljömål, varav ett behandlar skogen, "Levande skogar", som bland annat syftar till att skydda gammal skog, främja skapandet av död ved, fågelliv, forn- och kulturlämningar och lövrik skog. Miljömålen beslutades av riksdagen 1999 och utvärderas kontinuerligt.

Källa: www.skyddadskog.se

Del B – Frågor om svensk skogspolitik

B5: Hur ställer du dig till följande påståenden om miljöarbete inom svenskt skogsbruk?

Markera ett alternativ per påstående

	Instämmer starkt	Instämmer	Tar avstånd	Tar starkt avstånd	Har ingen uppfattning
Ensamma markägare kan inte avgöra naturvård, det måste vara statens ansvar att naturvård kommer till stånd.	☐	☐	☐	☐	☐
Alla skogsägare bör ta sitt ansvar i miljöarbetet för att stärka biodiversitet i skog och mark för framtida generationer.	☐	☐	☐	☐	☐
Jag känner mig trygg att svenska modellen för miljöhänsyn i skogsbruket säkrar biologisk mångfald i skogen.	☐	☐	☐	☐	☐
Svenska modellen för skogsbruk är för odetaljerad och vag för att vara tillräcklig för att nå upp till svenska miljömål.	☐	☐	☐	☐	☐
Svensk miljöpolitik reglerar miljöhänsynen i skogsbruket för hårt vilket påverkar den individuella skogsägarens valfrihet i val av skötselmetoder.	☐	☐	☐	☐	☐
Riksdagens miljömål "Levande skogar" är tillräckligt reglerade för att nå svenska miljömål.	☐	☐	☐	☐	☐

B6: Hur ställer du dig till följande påståenden om generell hänsyn enligt den svenska modellen (Skogsvårdslagen §30)?

Markera ett alternativ per påstående

	Instämmer starkt	Instämmer	Tar avstånd	Tar starkt avstånd	Har ingen uppfattning
Den generella hänsynsparagrafen är för svagt reglerad för att bidra till att svenska miljömål uppnås.	☐	☐	☐	☐	☐
Markägaren är den som bär huvudansvaret för att generell hänsyn tas vid avverkning på min fastighet.	☐	☐	☐	☐	☐
Rådgivande organ, såsom skogsstyrelsen eller skogsägarförening är huvudansvarig för att generell hänsyn tas vid avverkning på min fastighet.	☐	☐	☐	☐	☐
Virkesköpare och/eller entreprenörer är huvudansvariga för att generell hänsyn tas vid avverkning på min fastighet.	☐	☐	☐	☐	☐

Del B – Frågor om svensk skogspolitik

B7: Omfattas din fastighet i helhet eller delvis av biotopskydd, naturvårdsavtal eller naturreservat?

Ja

Nej

Vet inte

B71: Vad är din inställning till det skydd som inrättats på din fastighet?

Mycket positiv

Delvis positiv

Delvis negativ

Mycket negativ

Har ingen uppfattning

B72: Vem tog initiativ till att inrätta ovanstående skydd på din fastighet?

Du själv som ägare

Länsstyrelsen

Kommunen

Skogsstyrelsen

Annan: _____

B73: Har du fått ekonomisk ersättning för ovanstående skydd?

Ja

Nej

Vet inte

B731: Vad fick du i ersättning och vilken karaktär hade den?

Engångsbelopp

Årlig ersättning

Ersättning var: _____kr

B732: Är du nöjd med ersättningen?

Ja

Nej

Vet inte

B74: Vilket var ditt motiv till att ingå ovanstående avtal?

Flera svar är möjliga

För min egen skull.

För kommande generationers skull.

För grannars och besökares skull.

För att ta mitt samhällsansvar för att bevara naturvärden.

Av ekonomiska skäl.

Tvingade beslut av annan part.

Annat: _____

B8: Har du gjort avverkning eller gallring under de senaste 5 åren?

Nej

Ja

Om du har gjort avverkningar eller gallringar de senaste 5 åren, vänligen svara på de tre följande frågorna. Om inte, fortsätt till avdelning C.

Del B – Frågor om svensk skogspolitik

B9: Om du har gjort avverkning eller gallring de senaste 5 åren, gjorde du någon frivillig avsättning?

Nej

Ja

Vet inte

B91: Av vilken anledning gjorde du frivilliga avsättningar?

Flera svar är möjliga

- Det är höga naturvärden på den delen av fastigheten
- Vill skydda kulturmiljön
- Av estetiska skäl, det ser bra ut
- För kommande generationers skull
- För grannars och besökares skull
- För att ta mitt samhällsansvar för att bidra till bättre miljö
- Annat: _____

B92: Hur länge avser du att behålla din frivilliga avsättning?

- 0-5 år
- 5-10 år
- 10-15 år
- 15 år eller mer
- Vet inte
- Har inte planerat hur länge än

B93: Om du inte gjorde några frivilliga avsättningar, varför inte?

Flera svar är möjliga

- Det finns inga naturvärden att skydda på den delen av fastigheten.
- Det är ekonomiskt olönsamt att göra avsättningar.
- Jag har för liten kunskap för att kunna bedöma vad som är värt att skydda.
- Jag har redan gjort frivilliga avsättningar på andra delar av min fastighet.
- Annat: _____

B94: Om du gjort avsättningar vid avverkning/gallring, uppskatta hur mycket lägre din nettointäkt blev jämfört med om du inte gjort avsättning.

- 1 – 5 % lägre nettointäkt
- 6 – 10 % lägre nettointäkt
- 11 – 15 % lägre nettointäkt
- Vet inte
- 16 – 20 % lägre nettointäkt
- 21 – 25 % lägre nettointäkt
- 25 % eller mer lägre nettointäkt

Del B – Frågor om svensk skogspolitik

B10: Om du gjort avverkning eller gallring de senaste 5 åren, tog du någon generell hänsyn?

Nej

Ja

Vet inte

B101: Vilken hänsyn tog du?

Flera svar är möjliga

- Aktivt undvikta markskador i närheten av vattendrag/myrar
- Beaktat sociala värden
- Lämnat träd eller trädgrupper
- Skapat död ved
- Annat: _____

B102: Vilket är ditt motiv till att ta generell hänsyn?

Flera svar är möjliga

- Av estetiska skäl, det ser bra ut
- Det är tvingande enligt lag
- För att ta mitt samhällsansvar för att bidra till bättre miljö
- För grannars och besökares skull
- För kommande generationers skull
- Vill skydda kulturmiljön
- Annat: _____

B103: Om du inte tog någon generell hänsyn, varför inte?

Flera svar är möjliga

- Det finns inga naturvärden att skydda på den delen av fastigheten.
- Det är ekonomiskt olönsamt att ta generell hänsyn.
- Jag har för liten kunskap för att kunna bedöma vad som är värt att skydda.
- Jag har redan tagit generell hänsyn på andra delar av min fastighet.
- Annat: _____

B104: Om du tagit generell hänsyn vid avverkning/gallring, uppskatta hur mycket lägre din nettointäkt blev jämfört med om du inte tagit generell hänsyn.

- 1 – 5 % lägre nettointäkt
- 6 – 10 % lägre nettointäkt
- 11 – 15 % lägre nettointäkt
- Vet inte
- 16 – 20 % lägre nettointäkt
- 21 – 25 % lägre nettointäkt
- 25 % eller mer lägre nettointäkt

Del C – Frågor om information

I den här delen vill vi veta hur du får information och vilken information du har om naturvård i skogsbruket.

För varje fråga, markera ett svarsalternativ, utom i de fall då vi särskilt ber om flera alternativ.

C1: När jag tar beslut om hur jag ska sköta min fastighet

Markera ett alternativ per påstående	Instämmer starkt	Instämmer	Tar avstånd	Tar starkt avstånd	Har ingen uppfattning
är det viktigt att veta hur fastigheterna runt min sköts (exv. planer för avverkning och trädslagsval).	☐	☐	☐	☐	☐
är det viktigt att förstå vilka ekonomiska konsekvenser olika åtgärder har/får.	☐	☐	☐	☐	☐
är det viktigt att veta grannarnas inställning till naturvård.	☐	☐	☐	☐	☐
är det viktigt att följa de trender och influenser som är mest populära i samhället för tillfället.	☐	☐	☐	☐	☐
tar jag alltid rådgivning från Skogsstyrelsen, skogsägarförening eller LRF skogsägarna.	☐	☐	☐	☐	☐
är det viktigt att jag har den senaste informationen om forskning kring naturvård och skogsvård.	☐	☐	☐	☐	☐

C2: Anser du att du har tillräckligt med kunskap och information för att fatta beslut om din skogsfastighet med avseende på naturvård?

Ja

Nej

Vet inte

C21: Hur har du skaffat dig information och hur viktig är informationskällan?

Markera de du använder, och markera de du använder utifrån hur relevant information du anser källan är.

	Mest relevant			Minst relevant	
	5	4	3	2	1
Skogsinriktade tidskrifter	☐	☐	☐	☐	☐
Dagstidningar	☐	☐	☐	☐	☐
Radio/TV	☐	☐	☐	☐	☐
Internet	☐	☐	☐	☐	☐
Kunskapsöverföring från tidigare generation	☐	☐	☐	☐	☐
Samtal med grannar	☐	☐	☐	☐	☐
Samtal med övriga ägare (om flera ägare finns)	☐	☐	☐	☐	☐
Rådgivning av Skogsstyrelsen	☐	☐	☐	☐	☐
Rådgivning av skogsägarförening eller LRF skogsägarna	☐	☐	☐	☐	☐
Nyhetsbrev från forskningsorganisation (exv. SLU, Skogforsk)	☐	☐	☐	☐	☐
Virkesköpare	☐	☐	☐	☐	☐
Skogsbranschens utbildningar	☐	☐	☐	☐	☐
Miljöorganisationer	☐	☐	☐	☐	☐
Annat: _____	☐	☐	☐	☐	☐

Del C – Frågor om information

C3: Skulle du vara intresserad av att samarbeta med andra skogsägare i närområdet, för att grunda ett mer omfattande område som är lämpligt för naturvård via antingen skyddade områden (biotopskydd/naturvårdsavtal/naturreservat) eller frivilliga avsättningar?

- Jag skulle absolut vara intresserad av samarbete
- Jag kan tänka mig ta initiativet till ett sådant samarbete
- Ja, men bara om det är någon annan som tar initiativet
- Jag skulle kanske kunna vara intresserad av att samarbeta
- Jag skulle vara intresserad, men det finns inget skyddsvärt objekt på min fastighet
- Jag är inte alls intresserad av att samarbeta
- Jag vet inte

C4: Om du har gjort avverkning eller gallring de senaste 5 åren, sökte du rådgivning hos någon?
Flera svar är möjliga

- Ja, hos Skogsstyrelsen
- Ja, hos skogsägarförening
- Ja, hos LRF skogsägarna
- Ja, hos något skogsbolag
- Ja, hos virkesköpare
- Ja, hos _____
- Nej

C5: Antag att en storm eller brand, likt stormarna Gudrun och Per eller branden i Västmanland, inträffade på din fastighet, vem är mest troligt att du söker rådgivning hos?

Markera den som du anser är mest trolig till den som är minst trolig att du skulle söka dig till.

Jag behöver ingen rådgivning

	Mest trolig	→			Minst trolig	Inte lämplig att ge råd
	5	4	3	2	1	
Annan skogsägare	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andra ägare av fastigheten (om fler ägare)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skogsstyrelsens rådgivare	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skogsägarföreningens rådgivare	☐	☐	☐	☐	☐	☐
LRF skogsägarna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Virkesköpare	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Länsstyrelsen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Annan, vilken _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Del D – Frågor om inställning till framtida naturvård och skogsbruk

I det här avsnittet ställer vi frågor om framtida naturvård generellt och på din fastighet. Vi ställer också frågor kring olika möjliga alternativa skötselmetoder.

För varje fråga, markera ett svarsalternativ, utom i de fall då vi särskilt ber om flera alternativ.

D1: Anser du att det i framtiden generellt behöver avsättas mer eller mindre av följande naturvårdsåtgärder enligt svenska modellen för skogsbruk för att Sverige ska nå upp till miljömålen?

Markera ett alternativ per påstående

	Behöver avsättas mycket mer	Behöver avsättas mer	Dagens avsättningar är tillräckliga	Behöver avsättas mindre	Behöver avsättas mycket mindre	Har ingen uppfattning
Biotopskyddsområden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivilliga avsättningar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Generell hänsyn	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Naturreservat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Naturvårdsavtal	☐	☐	☐	☐	☐	☐

D2: Om du skulle satsa arbete eller andra resurser inom en 5-års period för att förändra din skogsfastighet på någon av nedanstående punkter, vilken skulle du satsa på?

☐ Tillväxt av timmer	☐ Mångfald av växter och djur
☐ Möjlighet till jakt	☐ Den estetiska upplevelsen, "skönhetsupplevelse"
☐ Möjlighet till rekreation och friluftsliv, utöver jakt	☐ Annat: _____
☐ Inget	

D3: Skulle du kunna tänka dig att avsätta en större del, eller hela din fastighet för någon form av naturvård i framtiden (såsom biotopskydd, naturvårdsavtal, naturreservat), göra frivilliga avsättningar eller utöka den generella hänsynen vid avverkning?

- Ja Nej Vet inte

D31: Varför kan du inte tänka dig det?

Flera svar är möjliga

- Det finns redan tillräckligt skog som skyddats i Sverige
- Jag vill fortsätta med ett aktivt skogsbruk på min fastighet.
- Finns inga objekt som är värdefulla att spara.
- Jag vill inte binda beslutanderätten för fastigheten för nästa ägare.
- Jag har inte tillräcklig kunskap för att fatta ett sådant beslut.
- Jag anser att förlusterna är för stora för mig som ägare.
- Jag anser att kunskapen om effekterna av avsättningar är för låg.
- Fastigheten är för liten.
- Annat: _____

D4: Det har uppskattats att klimatförändringar inverkar på mängden växt-, svamp- och insektsskador samt mängden stormskador. Hur tror du att sådana skador kommer att uppstå och utvecklas inom din fastighet under kommande 10 år?

☐ Skadorna ökar märkbart	☐ Skadorna minskar något
☐ Skadorna ökar något	☐ Skadorna minskar märkbart
☐ Jag kommer inte att se någon förändring	☐ Har ingen uppfattning

Del D – Frågor om inställning till framtida naturvård och skogsbruk

D5: Hur ställer du dig till följande påståenden om yttre faktorer som kan påverka din fastighet?

Markera ett alternativ per påstående

	Instämmer starkt	Instämmer	Tar avstånd	Tar starkt avstånd	Har ingen uppfattning
Skogens stormkänslighet är en naturhändelse som jag som skogsägare inte kan skydda mig mot.	☐	☐	☐	☐	☐
Allt tyder på att vårt klimat förändras, vilket jag måste ta hänsyn till när jag planerar åtgärder i min skog.	☐	☐	☐	☐	☐
Skogens känslighet för brand är en naturhändelse som jag som skogsägare inte kan skydda mig mot.	☐	☐	☐	☐	☐

Nu ställer vi några frågor om alternativa skötselmetoder.

D6: När du planerar förnygring överväger du andra trädslag än de som traditionellt växt där?

Ja

D61: Vilken är den viktigaste anledningen?

Flera svar är möjliga

- Att förnygra med hybridlärk eller contorta ger mig en högre lönsamhet än med traditionella trädslag.
- Att förnygra med hybridlärk eller contorta ger mig en snabbare avkastning än med traditionella trädslag.
- Att förnygra med löv där det traditionellt växt barrträd, ökar stormfasthet eller är viktigt av andra naturvårdande skäl.
- Det är högre lönsamhet att förnygra med barrträd än med lövträd, då produktionen är högre med barrträd.
- Att förnygra med gran istället för tall är viktigt för att minska betesskador.
- Skogen ser bättre ut och är trevligare att besöka om lövträd växer där istället för barrträd.
- Skogen ser bättre ut och är trevligare att besöka om contorta växer där istället för löv eller traditionella barrträd växer där.
- Annat: _____

Nej

C62: Vilken är den viktigaste anledningen?

Flera svar är möjliga

- Jag vet för lite om vilka effekter en förnygring med hybridlärk eller contorta skulle få för min fastighet.
- Att plantera lövträd medför stor risk för skador (betningsskador eller insekter).
- Jag anser att en förnygring med hybridlärk eller contorta är negativt för biodiversiteten.
- Jag vet för lite om vilka effekter en förnygring med lövträd istället för barr skulle få för min fastighet.
- Av tradition planterar jag samma trädslag som alltid varit på fastigheten.
- Klimatförändringar påverkar inte barrträden, så det finns ingen anledning att plantera contorta istället.
- Lövträd ger mig inte samma avkastning som barrträd gör.
- Snabbväxande hybridlärk eller contorta ger lägre avkastning jämfört med nuvarande trädslagsval.
- Annat: _____

Del D – Frågor om inställning till framtida naturvård och skogsbruk

D7: Använder du dig av hyggesfria metoder (sk. kontinuitetsskogsbruk) på din fastighet?

Ja, jag använder hyggesfria metoder vid avverkning

D71: Vilken är den/de viktigaste anledningarna till detta?

Flera svar är möjliga

- Av ekonomiska skäl.
- Jag anser att naturvården blir med hyggesfri metod.
- Landskapet blir vackrare utan hygge.
- Mindre risken för katastrofer (stormfällning/brand) med hyggesfri metod.
- Annat: _____

Nej, jag använder mig inte av hyggesfria metoder

D72: Vilken är den viktigaste anledningen?

Flera svar är möjliga

- Jag kan för lite om metoden för att det ska vara ett alternativ.
- Det finns för lite information/forskning om metoden.
- Metoden ger lägre avkastning jämfört med trakthyggesbruk.
- Landskapet blir vackrare med blandning av hygge och skog.
- Mindre risk för katastrofer (stormfällning/brand) med trakthyggesbruk.
- Av ekonomiska skäl, jag behöver avkastningen.
- Av tradition har vi alltid använt trakthyggesbruk.
- Annat: _____

D8: Använder du dig av förlängda eller förkortade omloppstider på något av dina bestånd på din fastighet?

Dvs. kortare eller längre tid innan avverkning sker, jämfört med vad som är bäst ur ekonomiskt perspektiv.

Ja, överhållning med mellan 1 – 20 år.

Ja, överhållning med 20 år eller mer.

Nej

D81: Vilken är den viktigaste anledningen?

Flera svar är möjliga

- För att skydda kulturmiljön eller förstärka naturvården.
- För att producera sågvirke av stora dimensioner.
- För att bidra till att bromsa klimatförändringarna, genom att lagra kol i skogen.
- För att jag vill ha kvar möjligheten till jakt, eller bär- och svampplockning.
- För kommande generationers skull, de får avgöra hur fastigheten ska förvaltas.
- För grannarna och besökarnas skull.
- Jag vill ta mitt samhällsansvar för att bidra till en bättre miljö.
- Jag vill inte avverka, jag tycker om min fastighet som den är.
- På inrådan av skoglig rådgivare.
- Annat: _____

Del D – Frågor om inställning till framtida naturvård och skogsbruk

Ja, förkortning med mellan 1 – 20 år.

Ja, förkortning med mer än 20 år.

Nej

D82: Vilken är den viktigaste anledningen?

Flera svar är möjliga

- För att få snabbare ekonomisk avkastning från min fastighet.
- För att minska risken för sjukdomar och insektsangrepp (exempelvis rotröta).
- För att minska risken för stormfällning eller brand.
- För att snabbare kunna möta förändringar i efterfrågan på skogsråvara.
- Jag tror att klimatförändringarna gör att skogen växer fortare vilket gör att omloppstiden kan kortas utan att försämra ekonomisk avkastning.
- På inrådan av skoglig rådgivare.
- Annat: _____

Nej, jag använder varken förlängd eller förkortad omloppstid.

D83: Vilken är den/de viktigaste anledningarna till att du inte använder förlängd eller förkortad omloppstid?

Flera svar är möjliga

- Förlängd omloppstid eller förkortad omloppstid är ekonomiskt olönsamt.
- Förlängd omloppstid gör att skogen blir oframkomlig och otillgänglig för att vistas i, eller jaga, eller plocka bär- och svamp.
- Jag anser inte att klimatförändringar kan påverka skogsbruket i så stor utsträckning att förkortad omloppstid kan bli ekonomiskt lönsamt.
- Jag kan för lite om förlängd eller förkortad omloppstid för att det ska vara ett alternativ.
- Jag tror inte att förkortad omloppstid ger något skydd mot storm, brand, sjukdomar eller insektsangrepp.
- Jag tror att förkortade omloppstider ger en sämre naturvård jämfört med min nuvarande omloppstid.
- Jag tror inte förlängd omloppstid ger högre miljövärden.
- Annat: _____

Del D – Frågor om inställning till framtida naturvård och skogsbruk

Nu ställer vi två liknande frågor med olika antagande. Vi undrar här hur du skulle agera utifrån dessa antagande.

D9: Scenario 1.

När du planerar för din fastighet i framtiden (tänk 5-10 års sikt), vilka av nedanstående alternativ kan du tänka dig genomföra, utan ekonomisk kompensation?

Flera alternativ är möjliga

- Aktivt undvika markskador i närheten av vattendrag/myrar, restaurera redan förstörda vattendrag
- Beakta sociala värden
- Frivillig avsättning under en kortare tidsperiod (maximalt 10 år)
- Frivillig avsättning under evig tid
- Lämna träd eller trädgrupper
- Skapa död ved
- Ta initiativ till biotopskyddsområde
- Ta initiativ till naturvårdsavtal
- Annat: _____
- Inget av alternativen

D10: Scenario 2.

När du planerar för din fastighet i framtiden (tänk 5-10 års sikt), vilka av nedanstående alternativ kan du tänka dig göra, om du får ekonomiska kompensation?

Ange också vilken ekonomisk kompensation du anser att du MINST vill ha för att genomföra åtgärden.

Flera alternativ är möjliga

Andel av förlust som täcks av kompensation

100 % 75-99% 50-74% 25-49% 1-24% 0%

	100 %	75-99%	50-74%	25-49%	1-24%	0%
☐ Aktivt undvika markskador i närheten av vattendrag/myrar, restaurera redan förstörda vattendrag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Beakta sociala värden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Frivillig avsättning under en kortare tidsperiod (maximalt 10 år)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Frivillig avsättning under evig tid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Lämna träd eller trädgrupper	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Skapa död ved	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Ta initiativ till biotopskyddsområde	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Ta initiativ till naturvårdsavtal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Annat: _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Inget av alternativen						

Slutligen behöver vi veta lite mer om dig. För varje fråga, ange ett svarsalternativ.

Del D – Frågor om inställning till framtida naturvård och skogsbruk

E1: Kön Kvinna
 Man

E2: Ålder 18-40 år
 41-50 år
 51-65 år
 65 - år

E3: Var bodde du under uppväxttiden och var bor du nu?

	Nuvarande boendeort	Ort under uppväxttiden
På landsbygd (i glesbygd)	☐	☐
I mindre tätort mindre än 50 000 invånare	☐	☐
I tätort 50 000 – 100 000 invånare	☐	☐
I tätort med 100 000 – 250 000 invånare	☐	☐
I tätort med över 250 000 invånare	☐	☐
Inte i Sverige	☐	☐

E4: Bor du på fastigheten?

☐ Ja	☐ Nej
☐ Ja, fast boende	☐ Nej, men inom samma kommun
☐ Ja, fritidsboende	☐ Nej, inte i samma kommun
	☐ Nej, det finns inga byggnader på min skogsfastighet

E5: Hur många personer består ditt hushåll av?

1 2 3 4 5 eller fler

Av dessa är _____ under 20 år.

E6: Vilken är din högsta utbildning?

Grundskola
 Gymnasieskola/folkhögskola
 Inriktad mot jord- eller skogsbruk
 Inriktad mot biologi
 Annan inriktning
 Högskola/Universitet
 Inriktad mot jord- eller skogsbruk
 Inriktad mot biologi
 Annan inriktning

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

